

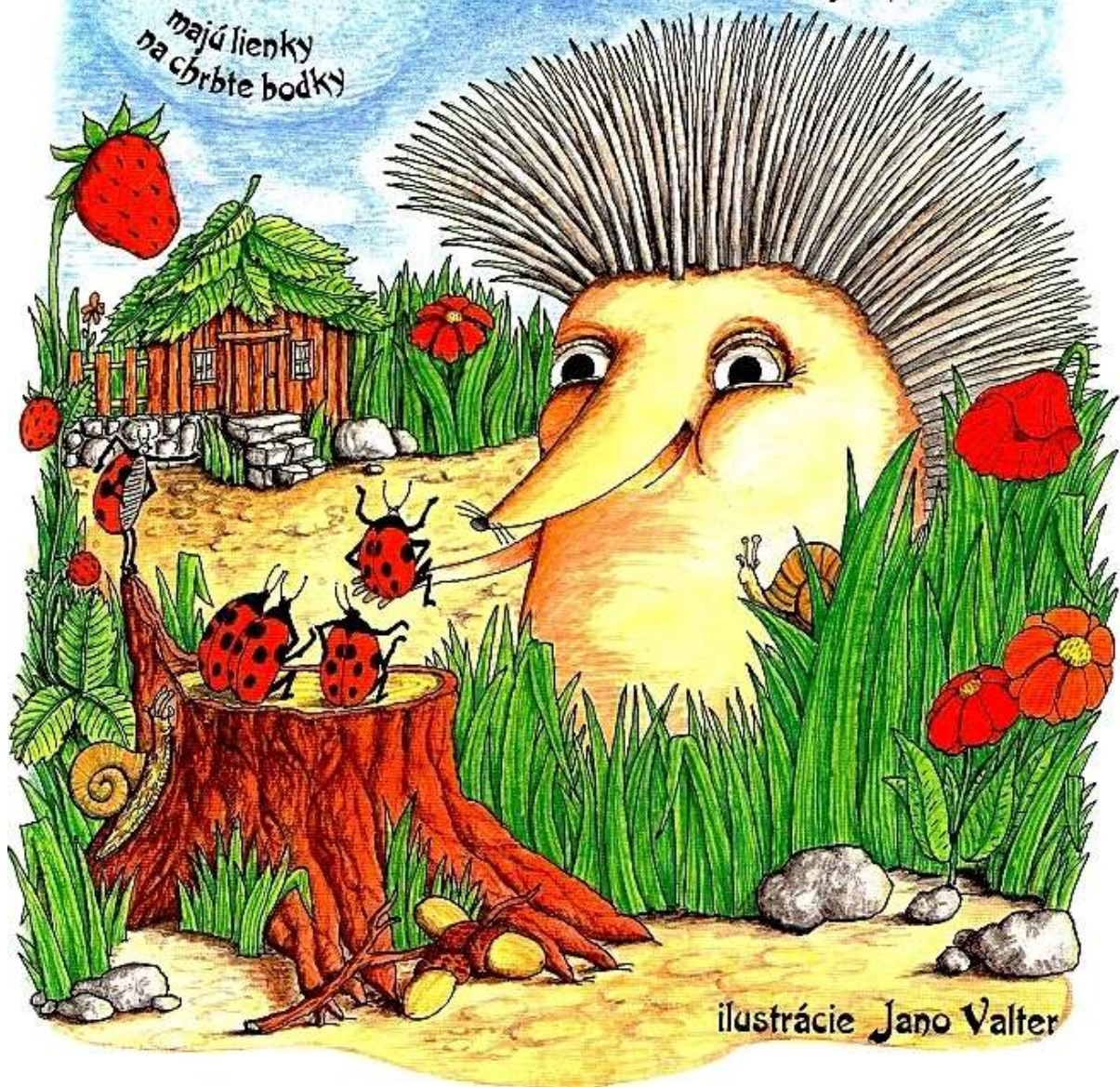
Václav Šuplata

Prečo ...

chodia slímáky pomaly

majú ježkovia pichliace

majú lienky
na chrbte bodky

ilustrácie Jano Valter

Václav Šuplata

Prečo ...

ilustrácie Jano Valter

Prečo pavúky pletú siete

Niekoľko by povedal, že pavučinu robia pavúky odjakživa, ale to nie je pravda. Všetkému je na vine jedna letná nočná búrka. Tá búrka totiž zlomila taký celkom obyčajný tenký, suchý konárik na jednom z lesných stromov. Ten konárik vlastne nebol až taký obyčajný. Vešľavala si naň bielizeň na sušenie pavučica Matilda bývajúca pod kôrou toho stromu s celou rodinou.

A tak ráno, keď zistila, že nemá kam vyvešať bielizeň, celá nahnevaná budila svojho manžela, pavúka Teodora, aby okamžite niečo vymyslel.

Teodor otvoril jedno oko, vymyslel aby si Matilda našla iný konárik, a oko znovu zavrel.

Avšak len na chvíľu.

Pavučica mala už prezreté všetky konáriky na okolí a ani jeden sa jej nezdal dobrý.

Pavúk Teodor musel chtiac-nechtiac vstať a ísť vymýšľať naozaj. Napokon natiahol od stromu, kde býval, po neďaleko stojaci strom tenké, ale pevné vlákno a šiel si znovu ľahnúť; veď bola nedeľa.

A Matilda ho naozaj nechala spať, lebo bola s jeho vynálezom veľmi spokojná.

Na svoju novú šnúru vyvešala vypranú bielizeň, i niektoré veci, ktoré premočila nočná búrka a pochvaľovala si, že je to ešte lepšie, ako konárik, na ktorý vešala dovtedy.

To však už na strome obďaleč budila pavučica Jozefína svojho muža pavúka Karola celá popolavá od závesti:

„Okamžite vstávaj! Suseda má novú šnúru na sušenie prádla!“

Pavúk Karol sa už budil kvôli všeličomu, ale teraz hľadel na svoju ženu naozaj nechápavo.

„A nestačilo by, keby som si tú šnúru pozrel až poobede?“ opýtal sa opatrne.

Jozefína zlostne zalomila všetkými rukami a kričala:

„Ty si nemáš šnúru obzerať, ale urobiť mi takú istú!“

Pavúkovi Karolovi nezostávalo iné, ako vstať a medzi konármi natiahnuť rovnaké tenké a pevné vlákno. Do postele sa však ešte vrátiť nemohol, lebo z okna už znovu kričala Jozefína:

„A natiahni ešte jednu, aby suseda videla, že máme viac!“

Pavúk len pokrútil hlavou a pre pokoj v rodine, natiahol pod prvé ešte aj druhé vlákno. Až potom mu konečne pavučica Jozefína dala pokoj.

Zato na strome obďaleč už budila pavučica Matilda znovu svojho muža Teodora:

„Okamžite vstaň a choď natiahnuť ešte jednu šnúru!“

Pavúk Teodor sa už ani nezdržiaval vypytovaním a na jedno oko stále spiac, natiahol medzi stromami druhé vlákno.

Už sa chystal späť do postele, keď ho Matilda zastavila:

„Natiehni ešte jednu šnúru šikmo medzi tie dve! A just!!!“

Teodor síce vôbec nechápal načo môže byť dobrá šikmá šnúra na sušenie prádla, ale vedel, že čím viac sa bude pýtať, tým menej sa dozvie a o to neskôr sa vráti do postele. Nuž urobil, čo si žena rozkázala a najrýchlejšie ako vedel vliezol do postele, kým si Matilda stihne vymyslieť niečo nové.

Vo chvíli, keď Teodor znovu zaspával vo svojej teplej posteli, na neďalekom strome práve vyťahovala z postele pavučica Jozefína svojho muža:

„Okamžite choď dorobiť ešte jednu šnúru šikmo medzi tie dve, a ešte jednu šikmo z druhej strany, a uprostred uviaž peknú veľkú mašľu!“

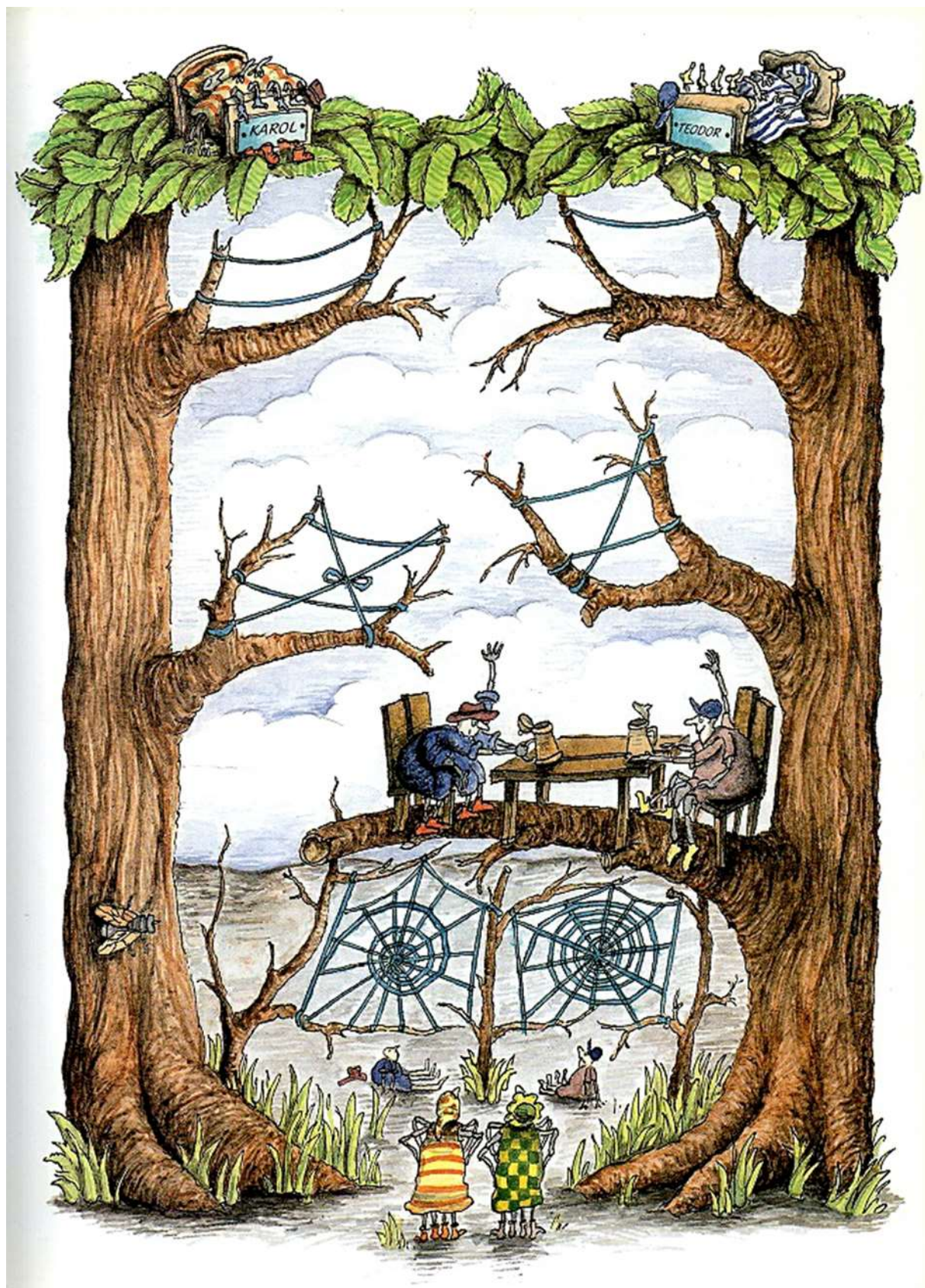
Pavúk Karol otvoril ústa, chystajúc sa niečo povedať, no pri pohľade na svoju ženu, ústa zas zatvoril a išiel urobiť, čo mu prikázala. Keď bol hotový a videl, že jeho žena sa spokojne usmieva rozhodol sa, že sa už do postele radšej nevráti a tváriac sa, že ide do lesa nazbierať niečo na jedenie, pobral sa do lesného hostinca.

Nestačil ani dopiť svoj pohár malinovej šťavy a do hostinca vošiel nevyspaný pavúk Teodor. Zvítal sa s Karolom, lebo boli nielen susedia, ale aj dobrí kamaráti a objednal u krčmárky osy silnú medovinu pre oboch. Postážovali sa jeden druhému na nezmyselné želania svojich žien, a ani si nevšimli, že popíjajú už šiesty pohár sladkej medoviny.

Pavúk je malý a aj hlavu má malú, nuž veľa medoviny neznesie, a tak nečudo, že keď sa rozhodli ísť konečne domov, mali veru čo robiť, aby vedeli vôbec, ktorým smerom majú ísť a hlavy sa im tak točili, že okolo niektorých stromov prešli aj dvakrát, kým dokázali zas pokračovať rovno.

Doma už na každého čakala nahnevaná pavučica.

„Okamžite choď dorobiť ešte jednu šnúru! A jednu ešte takto! A dve ešte hentam! A tamto daj hneď aj tri!“

Oba pavúky bez slova, poslušne prikývli a išli natiahnuť ďalšie vlákna; každý na svoj strom.

Lenže hlavy sa im, z toľkej medoviny, točili ešte stále, a tak chodili dookola a namiesto sem a hentam, a ešte aj tamto, natiahli vlákno do kruhu. Keďže pri práci zaspávali, bol kruh stále menší a menší.

A tak vznikla prvá naozajstná pavučina... teda vlastne dve prvé naozajstné pavučiny na svete.

A ich ženy pavučice? Keď pozorovali čo ich muži stvárajú, prešla ich všetka závišť a ako tak svorne nadávali, každá na toho svojho, znovu sa skamarátili.

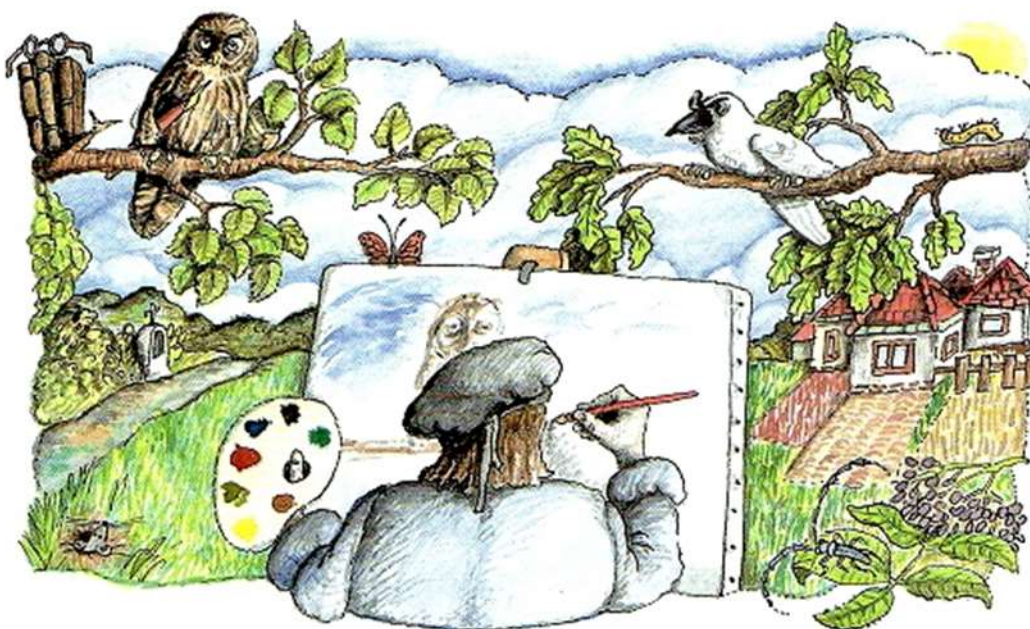
Vynález pavúkov Teodora a Karola sa napokon ukázal ako veľmi dobrý a začali ho používať aj ostatné pavúcie rodiny.

Do dnes však vie všetky pavučice nahnevať, keď im ich šnúry na sušenie mokrej bielizne potrhajú nepozorne lietajúce muchy.

To ich vtedy vedia od zlosti aj zjesť.

Naozaj!

Prečo sú vrany čierne

Kto neverí nemusí, no raz je už tak; vrany vôbec nie sú čierne. V skutočnosti sú dodnes celé úplne biele. Naozaj. Teda až na zobák a svoje čierne oči. Ale inak sú celé biele.

A mohli by ste ich také vidieť i dnes, nebyť jedného neznámeho maliara.

Ten sa raz ráno z ničoho nič zjavil na kraji lesa, kde si postavil svoj maliarsky stojan s čistým plátnom.

V jednej ruke mal maliarsku paletu s množstvom všakovakých farieb a v druhej ruke tenký štetec.

Zvedavá vrana Kamila bola vlastne prvá, ktorá si ho všimla.

Sadla si na konár neďaleko stojaceho stromu a s údivom pozerala čo maliar robí.

V ten deň maľoval sovu podriemkavajúcu na strome opodiaľ.

A maľoval naozaj pekne. Vrana Kamila išla puknúť od závisti.

Rýchlo preletela na konár stromu kde spala stará sova a snažila sa vyzeráť rovnako ako ona; múdro a ospalo. Podchvíľou opatrne pootvorila jedno oko, aby zistila, či si ju maliar všíma, no ten na vranu Kamilu pozrel až keď zaspala naozaj a spadla z konáru.

Doudieraná Kamila odkrivkala do svojho domčeku a až do večera sa hnevala na všetkých maliarov a všetky sovy.

Keď sa maliar zjavil na kraji lesa o pár dní znovu, dúfala Kamila, že prišiel kvôli nej, no maliar tento krát maľoval slávika lietajúceho nad lesnou čistinkou.

„A vari je ten krpatý slávik viac ako ja?!“ zakrákala Kamila zlostne, a aby maliara na seba upozornila vyletela k nebu a snažila sa spievať rovnako ako slávik. Ako jej spev vyzeral, nemusím hádam ani vysvetľovať. Maliar len nechápavo pokrútil hlavou a ďalej maľoval slávika.

Keď to vrana Kamila zistila urazene odletela na rozorané pole a od zlosti zjedla všetkých červíkov, ktorých stretla.

O niekoľko dní sa maliar objavil znovu a tento krát sa rozhodol maľovať ďatľa vyberajúceho chrobákov spod kôry stromu.

Vrana Kamila okamžite priletela, čo jej krídla stačili, sadla si na vedľajší strom a ťobala zobákom do kmeňa až jej hlava brnela a celý zobák mala pokrčený.

Maliar vranu chvíľu udivene pozoroval, no potom znovu len pokrútil hlavou a ďalej maľoval ďatľa.

Niekoľko dní ležala Kamila vo svojom domčeku s boľavou hlavou a obviazaným zobákom a išlo ju priam poraziť pri predstave, že maliar teraz maľuje niekoho iného.

Len čo sa cítila trochu lepšie letela na lúku a už z diaľky videla, že sa deje presne to, čoho sa najviac bála. Maliar stál pri svojom stojane na kraji lesa a maľoval lastovičky sediace na drôtoch.

Pripravovali sa k odletu do teplých krajín.

Keď zbadal prilietajúcu vranu, hneď vedel, že je zle; a veru sa nemýlil.

Kamila sa bez najmenšieho zaváhania vtlačila medzi prekvapené lastovičky a snažila sa hneď aj tváriť ako lastovička, no pod jej váhou sa drôt prehol tak, že Kamila vlastne sedela na zemi.

Vtedy mal toho maliar už naozaj dosť. Kývol na vranu Kamilu a zavolať ju k sebe.

Kamila čakala len na to. Upravila si perie, krídlom rýchlo preleštila svoj veľký zobák a priletela k maliarovi.

Ten jej sľúbil, že ak ho nechá konečne pokojne pracovať, určite namaľuje aj ju - čestné maliarske. Pripravuje vraj veľkú výstavu obrazov vtákov a ešte mu niekoľko chýba.

Vrana Kamila sľúbila teda, že počká, aj keď to pre ňu naozaj nebude ľahké.

Čas čakania si krátila tým, že po celom lese pyšne oznamovala, že ju onedlho bude maľovať slávny maliar a jej portrét bude potom vystavený na veľkej výstave.

Maliar konečne namaľoval všetko čo potreboval a jedného dňa povedal Kamile, že nadišla jej chvíľa. Je pravda, že čas medzitým pokročil, prišla zima a všetko naokolo, stromy v lese i veľká lúka boli prikryté bielym snehom. Vrane Kamile to však neprekážalo. Hrdo si sadla doprostred zasneženého poľa a tvárila sa, akoby celé patrilo len jej. Mala veru čo robiť, aby na nej nebolo vidieť, aká je nedočkavá.

Keď bol obraz konečne hotový a netrpezlivá Kamila sa naň pozrela, od prekvapenia doslova spadla z nôh. V strede obrazu, ktorý bol celý biely, bol namaľovaný dlhý čierny trojuholník a pri ňom čierna bodka - to bolo jediné čo bolo z vrany Kamily na bielom snehu vidieť, zobák a oko. Na spodku obrazu bol názov - *Vrana na zasneženom poli*.

Kým sa prebrala z prekvapenia bol maliar i so stojanom preč a Kamila nevedela kam skôr bežať.

Keď si predstavila tú hanbu; veď kdekomu povedala, že jej portrét bude na veľkej výstave vo veľkom meste a teraz toto! Ak ten obraz niekto uvidí! Hoci len tí nespratní chuligáni vrabce, alebo nebodaj ešte tie namyslené mestské holuby!

Zrazu jej nič rozumnejšie nenapadlo, len utiecť z lesa.

Rýchlo si však uvedomila, že vlastne nevie kam sa podieť. Lietala sem a tam, zaletela aj do mesta, no zima je zima a bez vlastného domčeku sa niet kde zohriať.

V zime prichádza večer skoro, a tak bolo treba čo najrýchlejšie vymyslieť niečo, aby v mrazivej noci nezamrzla.

Napokon dostala ohromný nápad.

Vyletela na strechu jedného z domčiekov a uvelebila sa na kraji teplého komína. V jeho teple nešťastná Kamila zaspala ani nevedela ako.

Keď sa ráno zobudila, od prekvapenia skoro spadla z nôh i zo strechy. Jej krásne, biele perie bolo od dymu a sadzí z komína čierne ako jej veľký zobák či jej čierne oči.

V prvej chvíli bola ešte zúfalejšia, ako deň predtým, no len krátko.

Uvedomila si zrazu, že teraz už nemôže predsa nikto povedať, že na tom nešťastnom obraze je namaľovaná ona. A tak sa spokojne vrátila do svojho lesa.

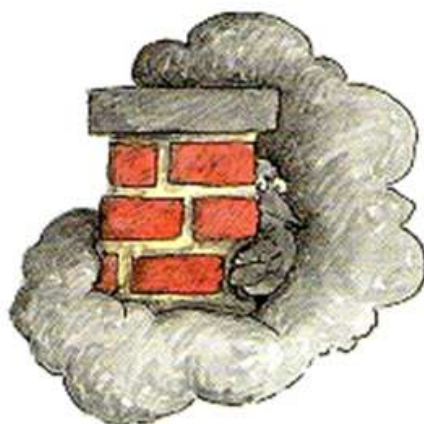
Ostatné vrany sa jej najprv smiali, no len do tej chvíle, kým neprileteli z mesta rozchichotané vrabce a nečvirikali na všetky strany, aký obraz videli v meste cez okno galérie.

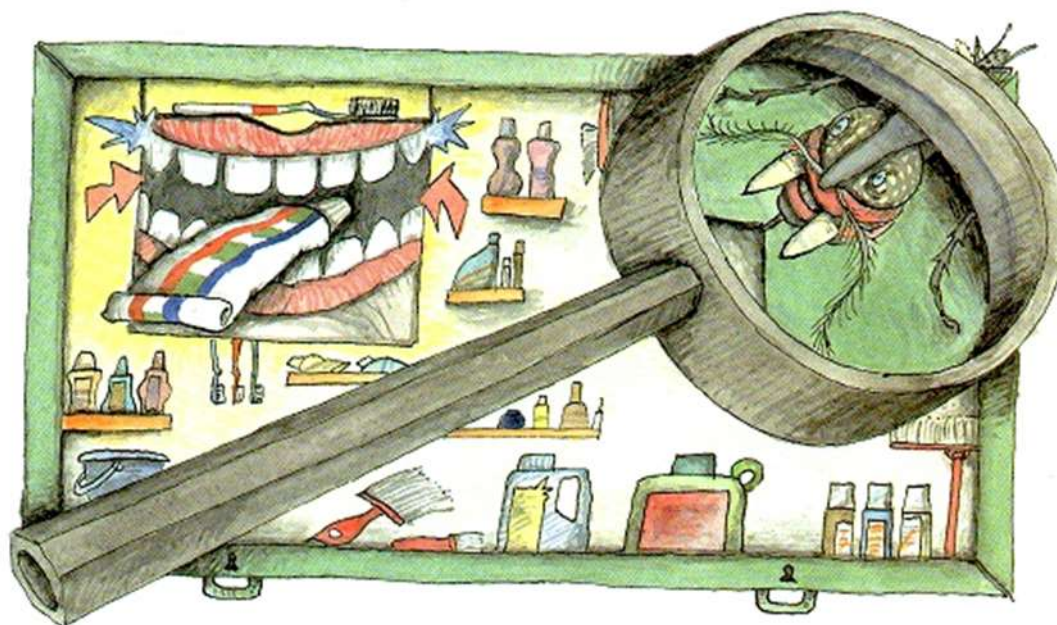
A keď ešte aj, večne pýchou naduté, holuby začali krídlom ukazovať na nešťastné vrany a vysmievať sa im kdekokoľvek sa zjavili, leteli všetky za Kamilou, aby im prezradila kde prišla k svojmu krásnemu čiernemu periu.

Kamila, ktorú ten deň hanby úplne vyliečil z namyslenosti, im rada poradila.

A tak do dnes možno vidieť vrany len v zime, lebo priletia až vtedy, keď sa už z komínov dymí a majú si kde začierniť svoje, v skutočnosti snehobiele, perie.

Naozaj!

Prečo komáre štípu

Nech to vyzerá akokoľvek zvlášťne, boli časy, keď komáre neštípali. Skutočne. Neštípali, lebo hrýzli. Mali dva špicaté zuby, takže pod silným zväčšovacím sklom vyzerali trochu ako vlci alebo psy. Teda presnejšie, ako veľmi, veľmi malí vlci alebo veľmi, veľmi malí psi s priesvitnými krídlami.

Bolo by tomu tak možno do dnes, keby raz komár Cecil nebol úplne náhodou zaletel do neďalekého mesta a tam vo výklade drogérie nezbadal reklamu na novú zubnú pastu Zubanu. Reklama sľubovala krásne, zdravé a silné zuby každému, kto bude novú zubnú pastu používať pravidelne.

Cecil sa najprv potešil, že bude komár s najkrajšími, najzdravšími a najsilnejšími zubami zo všetkých komárov, no potom zistil, že tuba zubnej pasty je priveľká na to, aby ju sám uniesol a tak či chcel alebo nie musel prezradiť svoj objav kamarátom, aby mu pomohli pastu z drogérie odniesť.

Komáre nemajú žiadne peniaze, takže im nezostávalo iné, ako zubnú pastu ukradnúť. To však takým protivným tvorom ako sú komáre, vôbec neprekážalo.

V noci, keď už celé mesto spalo a obchod bol zatvorený, vleteli komáre cez ventilátor do obchodu a rovnakou cestou si odniesli jednu tubu zubnej pasty.

Policajt, ktorý išiel vtedy náhodou okolo, dodnes každému hovorí, že videl lietajúcu zubnú pastu, no nikto mu neverí a všetci sa mu smejú.

Kým komáre doniesli pastu do svojho domu v strede lesného jazierka, boli veru unavení až hrôza a ledva dych popadali. Tri dni museli oddychovať a ďalšie dva dni im trvalo kým odkrútili viečko tuby.

Potom sa však začali diať veci...

Trikrát denne si komáre čistili zuby ukradnutou zubnou pastou, a reklama veru neklamala. Zuby mali krásne biele, zdravé a silné.

Komár Cecil sa však stále cítil ukrivdený, lebo bol presvedčený, že nebyť jeho, tak by o zubnej paste nik nevedel. A tak kým si iné komáre čistili zuby trikrát za deň, on si ich ešte tajne čistil aj tri krát za noc.

Výsledok bol ohromný; zuby mal nielen zdravé a silné, ale začali mu od toľkého snaženia dokonca aj rásť, takže mal po čase najväčšie zuby zo všetkých komárov.

Najprv bol na svoje ohromné zubiská poriadne namyslený, až kým sa jedného dňa nestalo, že mal zuby už také veľké, že ich jeho jemné krídelká neuniesli.

Tak je, ako vravím; komár Cecil jednoducho nevládal so svojimi veľkými zubami lietať. Nezostávalo iné, len zájsť za komárom zubárom po radu. A čo už ten mal robiť? Musel Cecilovi oba velikánske tesáky vytrhnúť.

„Teraf uf môfem lietať, ale ako fa najem bef fubou?“ šušlal nešťastný Cecil.

Celé dni sa živil len rannou rosou na listoch stromov a peľom z kvetín. Čo však je to za potravu pre poriadneho komára. A tak bol Cecil stále smutnejší a utrápenejší. Viete si predstaviť, ako musel trpieť, keď videl, ako si jeho kamaráti pochutnávajú na opaľujúcich sa výletníkoch pri jazere alebo hubároch v lese.

Jedného dňa sa nad ním zľutovala osa Amália a poradila mu aby zašiel do lesného pohostinstva, kde sa na stoloch vždy nájde aspoň trochu vyliatej sladkej malinovky, na ktorej sa dá ohromne pochutnať. Komár Cecil ešte netušil akú dobrú radu dostal.

V pohostinstve poletoval zo stolu na stôl a vylizoval aj tie najmenšie kvapôčky malinovky. Zrazu sa však zarazil a udivene hľadel na malé dievčatko sediace pri jednom zo stolov. Malo krásne dlhé tmavé vlásky, ktoré sa jej na koncoch točili do kučier, malo krásne veľké modré očka a slniečkovo žlté šaty, ale nič z toho si komár Cecil nevšimol. Jediné čo ho zaujalo bola slamka ktorou dievčatko pilo svoju malinovku. Vtedy dostal ten najlepší nápad, aký kedy nejaký komár dostal.

Najrýchlejšie ako vedel, letel k lesnému jazierku. Chvíľu hľadal kým našiel správny kúsok dutého stebľa mladej trávy. Jeden jeho koniec zašpicatil a nedočkavo sa vrátil do pohostinstva.

Lietal od hosta k hostovi a jedol čo mu sily stačili.

Ľudia sa plácali po rukách i po krku, všade, kam ich svojou slamkou pichol, no Cecil vždy včas uhol, lebo, raz darmo, bez ťažkých zubov bol najrýchlejší zo všetkých komárov.

Cecilov vynález sa medzi závistlivými komármi rýchlo rozniesol a komári zubár nestačil trhať zuby.

A tak dnes už nenájdete jediného zubatého komára; všetci lietajú s malou slamkou, vynálezom komára Cecila.

Naozaj!

Prečo chodia slimáky pomaly

„Vlečieš sa ako slimák!“ povie každý, keď chce niekoho upozorniť, že ide úplne pomaly, alebo až najpomalšie. A pri tom možno ani netuší, že kedysi slimáky nechodili vôbec, ale vôbec pomaly.

Naopak; plazili sa takou rýchlosťou, že ich bolo ťažké niekedy čo i len zazrieť. Mihali sa lesom, a iba keď bol les príliš hustý, tak trochu spomalili, aby sa stačili vyhnúť stromom. Po lúkách však behali tak, že často nestačili na jej konci včas zabrzdiť a museli sa potom kus cesty vrátiť.

Možno by sa do dnes plazili tak rýchlo, keby sa raz slimák Félix nepohádal so srnkou Frnkou.

Bol krásny jarný deň a slimák Félix uháňajúci plnou rýchlosťou cez lúku, opojený všetkou tou krásou navôkol, nedával pozor na cestu pred sebou. V plnej rýchlosti narazil do nosa srnky Frnky, ktorá sa tam práve pásla a tak mala hlavu sklonenú až pri zemi.

Bola to taká rana, že si Frnka až sadla a chvíľu videla pred očami len hviezdčky. Keď však medzi hviezdčkami konečne zbadala Félix, pochytila ju hrozná zlosť.

„Nevieš dávať pozor?! Lietaš ako splašený!“

Lenže Félix tiež bolel nos a tak sa hneval tiež. To už tak býva, že keď niekoho bolí nos, tak sa hnevá, a vôbec ho nezaujíma, že si je sám na vine.

„Keby si nebola taká nemotorná, tak mi stihneš uhnúť!“ začal kričať slimák Félix.

„Ja že som nemotorná?! Ja???!“ nevedela od zlosti lapieť dych Frnka, ktorá bola pyšná na svoje rýchle nohy.

„Pravdaže ty! Dobre vieš, že som rýchlejší, tak mi máš dať prednosť!“ kričal Félix.

Hádali a kričali na seba tak dlho, až jedno zo zvieratiek, ktoré sa medzitým okolo nich zbehli, navrhlo, aby sa už konečne hádať prestali a namiesto toho urobili preteky. Nech sa ukáže, kto je naozaj rýchlejší.

Obaja rozvadenci zrazu stíchli.

„A prečo nie?!“ povedal napokon Félix. „Hoc aj hneď!“

„Hneď nie.“ prehovorila tichšie srnka. „Až mi splasne nos.“

Frnke totiž medzitým napuchol udretý nos natoľko, že ani poriadne nevidela pred seba.

„Budú preteky! Budú preteky!“ ozývalo sa po celom lese.

„Budú preteky! Budú preteky!“ ozývalo sa aj z lesa, lebo je naozaj pravda, že ako sa po lese volá, tak sa z lesa ozýva.

Všetky zvieratká netrpezlivo očakávali ten veľký deň. Veverička Betka zatiaľ urobila z mačacieho striebra krásny pohár pre víťaza. Mačacieho striebra je všade v lese dosť lebo mačky nevedia, že je ich.

Konečne nadišiel deň pretekov. Zvieratká z lesa stáli na oboch stranách dlhatánskej lúky, kde na jednom konci bola pripravená srnka Frnka a slimák Félix, a na druhom konci stál na kameni krásny pohár pre víťaza.

Všetci mlčali v napätom očakávaní. Bolo také ticho, že keď medveď namiesto výstrelu zo štartovacej pištole, zlomil nad hlavou suchý konár, bolo to počul široko - ďaleko.

Ak bývate široko alebo ďaleko a boli ste vtedy práve doma, tak ste to prasknutie určite počuli, len ste nevedeli o čo ide.

Naši dvaja pretekári to však vedeli veľmi dobre, a tak vyrazili vpred, čo im sily stačili.

Nebudem vás dlho napínať - srnka Frnka vedela naozaj utekať možno najrýchlejšie zo všetkých srniek a aj bežala ako len vládala, ale keď udychčaná pribehla ku kameňu s pohárom, slimák Félix tam už stál, prežúval steblo trávy a tváril sa, akoby na Frnku čakal už ktovie ako dlho.

Srnka Frnka radosť nemala, ale vedela, čo sa sluší, a tak zagratalovala Félixovi k víťazstvu a išla si oddýchnuť do tieňa lesa.

Po čase by sa určite na všetko zabudlo, no pýchou naplnený Félix vyliezol na kameň a s pohárom nad hlavou začal kričať:

„Som najrýchlejší slimák na svete!!! Hurá!!! Nech žijem! Félix, najrýchlejší slimák na svete!“

„Tak to teda nie!!!“ ozvalo sa jednohlasne zo slimačej tribúny, na ktorej sedeli všetci slimáci z okolia a ešte pred chvíľou držali Félixovi všetky palce.

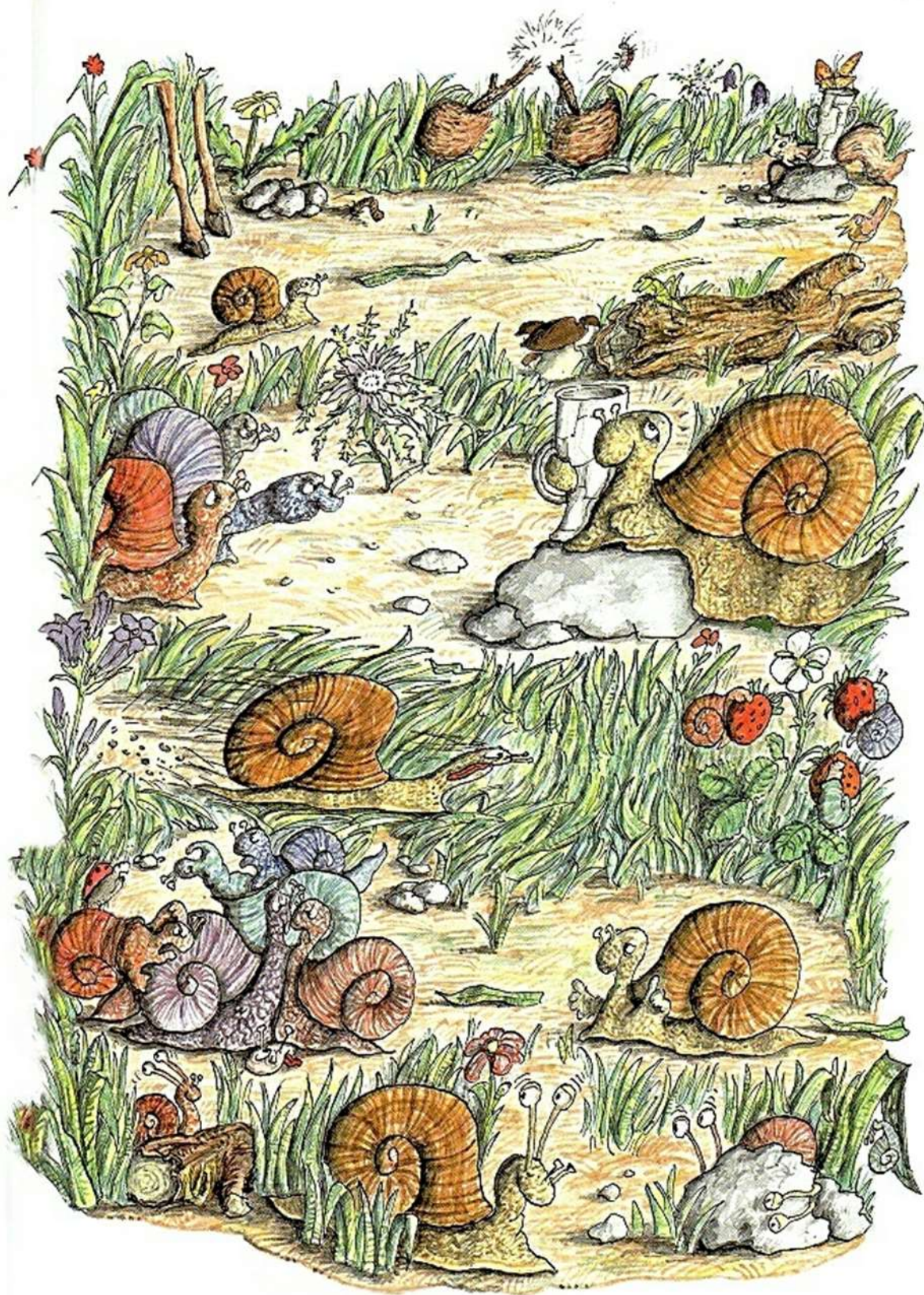
„Ja som najrýchlejší!“ ozvalo sa znovu jednohlasne.

Chvíľu bolo zarazené ticho, no potom sa to začalo.

„Já! Já!!! Čoby, ja!“ kričali všetci slimáci naraz a do toho kriku bolo ešte počuť „BUM“ a „BÁC“ a „PLESK“ a „TU MÁŠ!“ a „AU!“.

Bola by tá kuca-paca trvala asi dlho, keby sa z inej tribúny neozval čísi hlas: „Pretekárska dráha je pripravená. Až vám odpuchnú nosy, môžete sa ľahko presvedčiť, kto z vás je naozaj najrýchlejší“.

„Budú preteky! Budú preteky!“ ozývalo sa opäť v lese i z lesa, lebo ako sa do lesa volá... ale to už poznáte.

Tento krát sa však pripravovali naozaj veľkolepé preteky.

Slimáci pretekári nenechávali veru nič na náhodu. Trénovali kde sa dalo, ba niektorí aj tam kde sa nedalo. Závratnou rýchlosťou sa prehánali z jedného konca lúky na druhý a zas späť na prvý.

Medzi týmito všetkým sa nenáhľivo prechádzal namyslený Félix.

Napchával sa všetkými dobrotami, ktoré lúka slimákovi ponúka a ani mu nenapadlo pochybovať o svojom ďalšom víťazstve.

Avšak len do chvíle, keď jedného dňa zbadal obďaleč tri krásne, lesné jahody. Tie mal Félix obzvlášť rád. Rozbehol sa, aby si pochutnal, ale kým k jahodám dobehol, boli tam už traja iní slimáci.

Vtedy sa zľakol prvý krát. Začal sa pozornejšie obzerať okolo seba a pozorovať trénujúcich kamarátov a zľakol sa druhý krát. Videl totiž, že všetci, behajú rýchlejšie ako on, ktorý navyše od večného jedenia, poriadne stlitol.

„To bude hanba! To je môj koniec! Ešte aj môj krásny pohár mi zoberú!“ bedákal sám nad sebou. Vedel sa ešte stále plaziť veľkou rýchlosťou, ale raz darmo, už nie takou, ako ostatní.

Prestalo mu chutiť jesť, v noci nemohol zaspáť. Od skorého rána sa pomalým krokom, či vlastne pomalým plazom túlal po lúke a deň pretekov sa blížil.

Keď ten slávny deň napokon nadišiel, zoradili sa všetky slimáky na konci lúky a netrpezlivo čakali, kedy maco zlomí nad hlavou suchý konár, aby tak dal povel k štartu. A len čo sa ozvalo hlasné „PRÁSK!“ rozbehli sa čo im sily stačili. Bežali takou rýchlosťou, že zvieratká, ktoré sa prišli na preteky pozrieť, ich vlastne chvíľu ani nevideli; až keď zastavili v cieľi.

Do cieľa však dobehlo veľa slimákov naraz a tak sa znovu strhla ukrutná zvada.

„Ja som bol prvý!!! Ja!!! Nie; ja som tu už bol, keď ste prišli!!!“ a znovu „BUM“ a „BÁC“ a „PLESK“ a „TU MÁŠ!“ a „AU!“

Jediné čo bolo naozaj isté, bolo, že posledný sa doplazil do cieľa Félix.

Unavený a udychčaný, zamračene pozoroval zvalu víťazov a bol by sa od hanby najradšej schoval do svojej ulity.

Zrazu sa mu však tvár rozjasnila, začal nadšene vyskakovať a kričať na všetky strany: „Hurá!!! Vyhrál som!!! Nech žijem!!! Hurá!!!“

V tom momente všetka zvala a bitky prestali a všetci prekvapene hľadeli na nadšeného Félixu.

„Som najpomalší slimák na celom svete! Hurá! Hurá!!!“ kričal a veselo tancoval.

„Tak to teda nie!“ ozval sa jeden nahnevanej slimák. „Ja keby som chcel, dokázal by som sa plaziť ešte pomalšie!“

„Ja sa dokážem plaziť úplne najpomalšie!“ kričal zrazu iný.

„A ja sa dokážem plaziť ešte pomalšie, ako to vôbec ide!“ kričal zlostne ďalší.

Ani nemusím vraviť, čo nasledovalo. Zvieratká-diváci sa išli popučiť od smiechu.

Až zrazu ktosi do tej trmy-vrmy zakričal:

„Pretekárska lúka je pripravená, nuž si zmerajte sily, nech sa ukáže, kto z vás má pravdu!“

Slimákom nebolo veru treba hovoriť dvakrát. Okamžite sa zoradili na kraji lúky a ani nečakali kým dá medveď povel ku štartu.

A tak vlastne slimáky závidia do dnes. Len im za ten dlhý čas narástli oči na stopkách, ako sa každý z nich stále obzerá, či všetci vidia, že práve on je ten najpomalší slimák na svete.

Naozaj!

Prečo majú ďatle na hlave červené perie

Pri prechádzke lesom počujete často hlasité klopanie do stromu, akoby chcel ísť niekto dnu a veľmi sa ponáhľal. Ten, ktorého počujeme, ale málokedy vidíme, je nádherný čierny vták, ďateľ.

Je naozaj celý čierny, až na perie na hlave, ktoré má zafarbené na červeno. Kdekto si do dnes myslí, že na tom nie je nič zvláštne; že ďatle jednoducho radi nosia červenú baretku, ale to vôbec nie je pravda. Za všetko môže vrabec Aladár.

Vrabce, to sú takí chuligáni medzi vtákmi, ale Aladár akoby chcel všetkých predčiť. Kto ho pozná, vie že kým Aladár sedí na konári stromu a ledabolo hompáľa nohami, je dobre, ale keď nimi hompáľať prestane, určite zas dostal nejaký nápad, a to veru nikdy neveští nič dobré.

Jedného dňa sa zo svojho obľúbeného konára zadíval na neďaleký les za mestom a pomyslel si, že si už ani nepamätá, kedy tam bol naposledy, a že by bolo možno dobré zaletieť sa ta pozrieť. Veď aj tam sa dá určite vyparatiť nejaká nezbeda. A keďže Aladár každý svoj nápad považoval za geniálny, pobral sa do lesa hneď.

Bol teplý, letný deň a v lese bolo príjemne. Žblnkotanie potôčiku a občasné zakukanie kukučky bolo jediné, čo bolo v tom pokojnom tichu počuť.

Teda len do chvíle, kým tam nepriletel vrabec Aladár.

Prvé čo zbadal, bola stará, múdra sova, spiaca na konári jedného z vysokých stromov. Aladár si k nej opatrne sadol, chvíľu počkal a potom jej z ničoho nič zapískal do ucha ako najhlasnejšie vedel:

„Dobrý deň teta sova!!!“

Nič netušiaci sova sa tak zľakla, že skoro spadla z konára, no v poslednej chvíli sa zachytila a zostala visieť dolu hlavou. Aladár sa akoby začudovane pozrel a s nevinným úsmevom povedal:

„Veď som len slušne pozdravil,“ a pobral sa preč.

Poľetoval po lese a hľadal, komu by ešte mohol niečo vyviešť.

Zrazu zbadal veveričku, ktorá si do svojho príbytku v diere stromu niesla plnú náruč lieskových orieškov.

„Ja vlastne ani neviem, ako taký lieskový orech chutí,“ povedal si vrabec Aladár sám pre seba. „A to treba okamžite napraviť. Ja predsa musím vedieť všetko!“

Pozeral za veveričkou, ktorej už trčal z diery v strome len veľký huňatý chvost.

„Ako jej však ten orech zobrať?“ uvažoval a veru ani nie veľmi dlho. Škodoradostne sa usmial, preletel na veveričkyn strom a sadol si na konár len kúsok pod vchod do jej príbytku.

Veverička si pri upratovaní dobrôt, ktoré si pripravovala na zimu ani nevšimla, že má hosťa. Na vrabca Aladára pozrela, až keď začula jeho hlas.

„Ja si tu teraz budem trochu klopať,“ oznámil ledabolo a začal ťukať zobákom do kôry stromu tak silno, že sa to v lesnom tichu ozývalo široko-ďaleko.

Veverička sa chvíľu na Aladára nechápavo pozerala, ale keď ten stále neprestával, opýtala sa:

„Počuj vrabec, musíš klopať tak silno?!“

„Nemusím, ale chcem,“ odpovedal Aladár a ďobal do stromu ešte silnejšie.

„A nemohol by si ísť klopať niekam inam?“ znovu sa opýtala veverička a už bolo vidieť, že sa začína hnevať.

„Mohol, ale nechcem,“ odvrkol Aladár. „Keď ti to prekáža, choď inam sama!“

„Lenže ja som si v tomto strome urobila príbytok,“ vysvetlila veverička a bola už nahnevaná naozaj.

„A ja som si z tohto stromu urobil klopadlo,“ povedal Aladár a tváril sa, že viac o tejto veci nemieni hovoriť.

„Odkedy vrabce potrebujú klopadlo?!“ zvýšila veverička hlas.

„Od dnes. Som prvý vrabec s klopadlom, a keď budem chcieť, zoberiem si strom aj domov!“ tváril sa Aladár namyslene a začal ďobať do stromu ešte silnejšie.

To bolo aj na pokojnú veveričku naozaj dosť. Od hnevu hodila po vrabcovi lieskovcom, ktorý mala práve v labke.

Aladár čakal len na to. Šikovne sa uhol, ešte raz ďobol do stromu a rýchlo odletel, aby nezabudol, kam lieskový orech dopadol.

Keď Aladár svoju príhodu z lesa hovoril večer kamarátom v parku, smiali sa tak, že občas niektorý z nich spadol zo stromu.

Na druhý deň boli v lese všetci vrabce z parku a ich klepot sa ozýval do ďaleka.

Veveričky od hádzania orechov a šušiek až labky boleli.

Práve vtedy letel nad lesom ďateľ Kamil.

„Toto bude asi veľmi chorý les,“ pomyslel si, keď začul toľké klopanie. „Tu príde iste vhod každý zobák.“

Sadol si na prvý strom, priložil ucho ku kôre, chvíľu počúval a potom pár krát silno ťobol do stromu.

V tej chvíli ho veľký lieskový orech trafil rovno do hlavy.

„Au!“ vykrikol Kamil a nechápavo pozeral okolo seba. „Asi niečo padlo zo stromu,“ povedal si po chvíli a ťobol do stromu znovu.

„Jaj!“ zjajkol Kamil a tak-tak, že nepadol na zem, lebo teraz ho trafila do hlavy tvrdá šuška.

„Takto by to veru nešlo!“ šúchal si krídlom boľavú hlavu, kde mu začala rásť veľká hrča. „Musím niečo vymyslieť!“

Ďateľ Kamil lietal po lese veľmi dlho, kým našiel, čo hľadal.

Hlboko, uprostred lesa rástol velikánsky dub, ktorého žalude mali tak veľké klobúčiky, že si jeden z nich mohol Kamil nasadiť na hlavu, ako pretekár helmu.

„Teraz nech si padá zo stromu čo chce,“ pomyslel si spokojne hrdý na svoj vynález.

Usmieval sa však len chvíľu. Jeho klobúk mu totiž pri práci stále padal do očí.

„To je len na zlosť!“ zahodil svoju prilbu a nahnevane pozrel do hora, čo mu to vlastne padá na hlavu. To čo uvidel mu skoro vyrazilo dych. Nevysoko nad ním stála na konári veverička s velikánskou šuškou v napriahnutej labke - len hodiť.

„To ty do mňa hádžeš, veverička?“ opýtal sa Kamil nechápavo.

„Prečo ťobeš do môjho stromu?!“ odpovedala nahnevaná veverička otázkou.

„Aby som ho vyliečil. Som predsa ďateľ!“ nerozumel Kamil už vôbec ničomu.

Veverička sa zarazila a odhrnula list stromu, ktorý jej zacláňal vo výhľade.

„Prepáč, nevidela som ťa poriadne,“ začala sa ospravedlňovať. „Počula som klopanie, tak som hodila šušku tým smerom.“

Nahnevaná a nešťastná veverička vyrozprávala Kamilovi ako im robia vrabce zle a hoci sa ďateľ musel smiať, uvedomil si, že je potrebné vymyslieť niečo, aby veveričky aj medzi listím stromov hneď videli, že on nie je vrabec.

Dumal, hútal ba aj rozmýšľal, ale dlho nemohol na nič prísť, až zrazu...

Zo šťavy zrelých, červených malín urobil Kamil farbu, ktorou mu veverička namaľovala perie na hlave, takže vyzeral, akoby mal červenú baretku.

„To je ono!“ zvolala spokojne veverička. „Teraz si ťa už nik nepomýli.“

Vrabcov po niekoľkých dňoch, od večného klopania, začali bolieť zobáčky, a tak sa do lesa vrátil pokoj. Ďateľovi Kamilovi sa však jeho farebná ozdoba natoľko zapáčila, že si ju nechal aj potom.

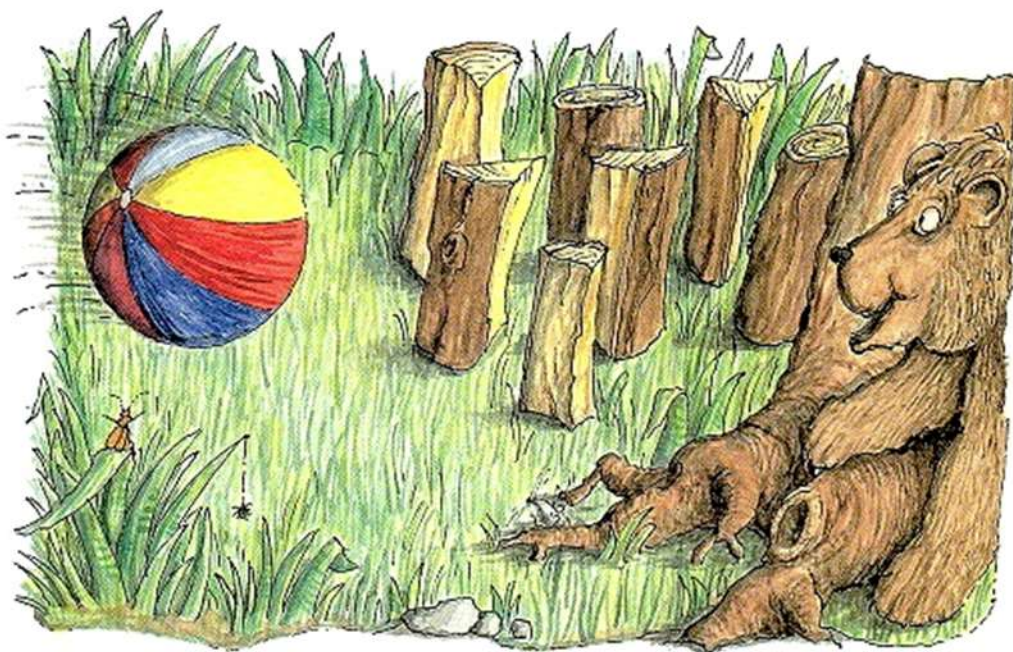
A keďže ďatle sú dosť závistliví vtáci, majú dnes už všetky na vrchu hlavy červené perie, presne také isté, ako Kamil.

Napokon, nikto nemôže vedieť, kedy sa vrabcovi Aladárovi zachce opäť vystrájať.

A to všetko je pravda.

Naozaj!

Prečo majú ježkovia pichliače

Dnes si vieme len ťažko predstaviť, že kedysi mali ježkovia namiesto svojho pichľavého kožušeka jemnú, hebkú sršť podobne ako ovečky. Nebyť medveďa Michala, bolo by tomu tak dodnes.

Medveď Michal sa jedného krásneho dňa prechádzal po lese a dumal nad veľmi ťažkou otázkou - ako zobrať včelám tú ich sladkú pochúťku a nebyť pritom celý dopichaný od ich žihadliel; to bolí.

Z takéhoto vážneho uvažovania ho zrazu vyrušil smiech a krik detí.

V zadumaní si totiž ani nevšimol, že sa priblížil k detskému lesnému táboru. Rýchlo sa schoval za strom a prekvapene sledoval, čo sa tam deje.

Deti so smiechom hrali zvláštnu hru. Tá hra bola v skutočnosti celkom obyčajná, lebo deti hrali v kolky, no medveď čosi také videl prvý krát, a tak sa mu videla veľmi zvláštna.

Spoza stromu so zaujatím sledoval, ako sa deti snažia loptou zhodiť na jeden krát čo najviac polienok, postavených na druhom konci krátkej lúky.

Michalovi sa hra tak zapáčila, že by sa najradšej hneď pridal k deťom, no vedel, že to nejde, lebo by sa ho určite báli, a tak sa len tajne prizeral a držal palce každému, kto práve hádzal loptou.

Vydržal sa pozeráť až do večera.

Hneď na druhý deň vyrozprával svojim kamarátom medveďom, čo videl v tábore.

Nebolo jediného maca v celom lese, ktorý by si zrazu nechcel skúsiť zhodiť loptou drevené polienka.

Nájsť vhodnú čistinku bolo ľahké, lebo medvede poznajú v lese všetky čistinky. Rovnako rýchlo našli aj zopár vhodných polienok, lebo medvede poznajú všetky polienka v lese, ale kde zobrať loptu?

Uvažovali, rozmýšľali, húťali, z čoho by sa taká guľa dala urobiť.

„A čo šuška?“ navrhol jeden.

„Už si niekedy videl guľatú šušku?“ mrmlal medveď Michal.

„To je pravda, všetky sú šišaté,“ kývali hlavami ostatní.

„Tak skúsme nájsť guľatý kameň,“ navrhol malý maco.

„Videl som už veľa kameňov,“ krútil hlavou Michal, „ale ani jeden nebol guľatý.“

Boli by rozmýšľali asi veľmi dlho, keby práve vtedy náhodou nešiel okolo ježko Dodo.

„To je to, čo hľadáme!“ zvolal medveď Michal, keď zbadal Doda.

„Poď sem Dodo!“ zakričal na ježka hrubým hlasom.

Ježkovia sa medveďov boja, lebo medvede sú veľké, a tak sa aj Dodo radšej hneď stočil do kľbka.

„Vidíte?! Máme loptu!“ volal nadšene Michal a poťažkal stočeného ježka. „Postavte polienka!“ prikázal a hneď sa aj hotoval k prvému hodu.

Dodo sa guľal po lúke a bál sa čo i len nos vystrčiť.

Na prvý krát medveď Michal zhodil len dve polienka a ostatní macovia sa smiali, až si museli sadnúť.

„Veď chvíľu počkajte! Ja sa to naučím,“ mrmlal Michal a zavolať na Doda: „Ježko, poď nazad!“

Už som vravel, že ježkovia sa medveďov boja, a tak sa ani Dodo neodvážil utekať niekam inam. Vrátil sa k Michalovi.

„Toto je najlepšia lopta na svete!“ smiali sa medvede. „Ešte aj sama príde späť.“

Medvede sa pustili do hry. Smiali sa i hádali, ale hádzali znovu a znovu bez ustania, až polienka lietali na všetky strany.

Keď les i čistinka potemneli blížiacou sa nocou a medvede konečne prestali hrať, mal toho ježko Dodo akurát dosť. Hlava sa mu krútila od toľkého gúľania a nôžky ho boleli od toľkého chodenia nazad.

Čistinku v ten deň prešiel Dodo veru nerátane. A to mu medveď Michal ešte prikázal, aby ich hneď ráno čakal na čistinke znovu.

„Musím niečo vymyslieť.“ opakoval si neustále Dodo, keď ubolený už konečne ležal vo svojom pelechu a márne sa snažil zaspáť. „Keby som aj teraz ušiel do druhého lesa, nájdu si iného ježka a bude trpieť za mňa. To nie je riešenie!“ hovoril si, keď vyšiel zo svojho domčeka, aby mu chladný, nočný vetrik pofúkal boľavý chrbát. Sadol si k veľkej borovici, oprel sa o jej pevný kmeň a hľadel na blikajúce hviezdy. Tak napokon aj zaspal.

Ani ranné slniečko nedokázalo otvoriť Dodové unavené oči. Zobudil sa až na krik medveďa Michala:

„Čo je s tebou ježko?! Už na teba všetci čakáme!“

Medvede sa vydržali hrať celý deň, a tak sa večer Dodo vracal domov ešte boľavejší a unavenejší ako včera. A Michal mu opäť nezabudol prikázať, aby ich ráno čakal na čistinke.

„Musím niečo vymyslieť!“ dumal smutne Dodo po ceste domov. „Ale zavolám aj ostatných kamarátov. Viac hláv viac rozumu.“

Nemusel však nikoho volať. Všetci ježkovia ho čakali pri domčeku. Vedeli už o medvedej zábave a vedeli aj to, že musia Dodovi pomôcť.

„Keby som bol aspoň taký ťažký, aby ma neudvihli,“ rozmýšľal ježko Dodo nahlas, keď už sedeli všetci v kruhu.

„Medvede sú silné. Neexistuje taký ťažký ježko, aby ho medveď neudvihol.“ prehovoril starý, múdry jež. „Musíme ísť na nich figľom.“

„Ty máš nejaký nápad?“ pýtali sa s nádejou ostatní ježkovia.

„Keď som išiel sem, zbadal som na lúke rozkvitnutý bodliak. Keby sme mali namiesto jemnej srsti pichliače, ako ten bodliak, nemohli by nás medvede vôbec chytiť do laby,“ vysvetlil starý jež.

„To je pravda, lenže kde tie pichliače vziať?“ opýtal sa smutne nešťastný Dodo.

Všetci sa znovu vážne zamysleli a dumali a hýtali, až zrazu starý jež z ničoho nič zvolal:

„Mám to!“

„Čo máš? Daj aj mne!“ vyskočil hneď jeden malý ježko.

„Nápad mám; ty trdlo!“ vysvetlil starý jež a kývol na Doda: „Dodo, poď za mnou!“

Neďaleko Dodovho domčeka rástla veľká borovica, po kmeni ktorej stekali pramienky živice. Tá na vzduchu rýchlo vysychala a tvrdla.

Starý jež nabral trochu čerstvej živice, natrel ňou Dodovi kúsok kožúška, a potom ako z plastelíny, labkami vyšúľal z polepených chumáčikov srsti, špicatý pichliač. Prvý ježkovský pichliač.

Za pomoci ostatných ježkov mal Dodo, o krátku chvíľu, pichliače po celom chrbte. Vyzeral proste presne tak, ako dnes vyzerajú všetci ježkovia.

Cez noc živica stvrdla a medvede sa nestačili čudovať, keď ráno Doda zbadali. Ešte viac sa čudoval medveď Michal, keď chcel ježka zdvihnúť.

„Au!“ zjajkol od bolesti Michal a fúkal si popichanú labu.

„Čo to má znamenať?!“ hnevali sa ostatné medvede.

„Nič to. Nájdeme si nového ježka,“ povedal Michal, lebo ešte netušil, že už ani jeden ježko nemá jemnú, mäkkú sršť.

Starý jež veľmi dobre vedel, že keď sa nebudú môcť medvede hrať s Dodom, vyberú si jednoducho niektorého iného ježka.

A tak majú ježkovia dodnes pichľavý kožuch, ktorý ich dobre chráni a medvede dodnes nevedia hrať kolky.

Naozaj!

Prečo svätojánske mušky svietia

Vari najkrajšou zo všetkých nocí v celom roku je tá, ktorá patrí ku dňu, kedy oslavujú meniny všetci Jankovia. Ľudia ju už od pradávna nazývajú Svätojánskou.

Všade voňajú spiace kvety, odpočívajúca zem i tráva. V lese vonia drevo, ihličie, ba i skaly. A takmer všade možno vidieť mnoho svetielok poletujúcich medzi stromami a krikmi. To svietia zadočky svätojánskych mušiek.

Kedysi to však tak nebolo. Nie teda, že by nevoňalo drevo, ihličie a skaly, alebo že by neboli svätojánske mušky - všetko bolo, ibaže tie mušky nesvietili.

A nebyť svätojánskej mušky Aniky, asi by nesvietili dodnes.

Anika je úplne rovnaká ako všetky ostatné svätojánske mušky. Iné je na nej vari len to, že stále chce niekomu robiť radosť. Ona je už raz taká.

Bol vtedy práve svättojánsky deň. Anika chodila od rána zadumaná po lese i po lúke a rozmýšľala, aký darček by vymyslela pre svoje družky mušky. Veď všetky dnes mali meniny a preto chcela vymyslieť darček, ktorý by urobil radosť všetkým.

Keď zbadala pod jedným starým dubom množstvo klobúčikov zo žaludov, myslela si, že už má darček vymyslený.

„Veď z týchto klobúčikov sa dajú urobiť ohromné košíky pre kamarátky,“ potešila sa. „A taký košík sa určite zide každej svättojánskej muške.“

Ku klobúčiku pripevnila kúsok stebľa ako ucho na držanie a košík bol hotový. Lenže nech sa snažila ako chcela a hoci košíkov bolo stále viac a viac, uvedomila si po chvíli, že by košíky pre všetky svättojánske mušky v lese, neurobila ani do konca roku nieto ešte v ten jeden deň.

A to si ani neviete predstaviť, ako ju boleli všetky ruky.

Znovu chodila zadumaná po lese i po lúke.

Keď našla pri smreku, ktorý kedysi vyvrátila silná búrka, mnoho suchého ihličia, myslela si znovu, že už prišla na vhodný darček.

„Na ihličie napichnem malý brezový lístoček a bude dáždňík. Už sa žiadna svättojánska muška nebude musieť pred dažďom skrývať,“ tešila sa.

Ale netešila sa dlho. Hoci malých dáždňíkov rýchlo pribúdalo, unavená Anika si znovu uvedomila, koľko by ich musela urobiť, aby sa aspoň jeden ušiel každej z jej kamarátok.

Smutná si sadla na dlhé steblo trávy a znovu sa zamyslela. Asi sa v tom zadumaní zabudla držať, a tak sa zrazu zošmykla a spadla.

Keď už Anika ležala na zemi, tak si podoprela rukou bradu a zamyslela sa ešte viac. Bola zamračená, ako sa len svättojánska muška mračiť dokáže. Hnevala sa ešte aj na steblo trávy, ktoré ju zhodilo na zem... Vtedy jej však ten nápad zišiel na um.

„Veď to je nádherný darček pre všetky moje kamarátky!“ usmiala sa. „Urobím pre ne na lúke šmyľavku.“

Anika lietala sem i tam a hľadala z čoho by sa dala taká šmykľavka najlepšie urobiť.

„Svätojánske mušky sú neveľké,“ húpala, „nuž aj šmykľavka musí byť taká.“

Konečne zbadala presne to, čo potrebovala - suchý konárik.

„Nič lepšie na postavenie šmykľavky nemôže byť!“ zatlieskala od radosti a hneď sa pustila do práce.

Zo suchého konárika odlomila taký dlhý kus kôry, aký len vládala uniesť a veru sa aj zapotila, kým ho doniesla až na lúku. Tam kôru položila tak, aby bola dole kopcom a začala sa obzerať po vhodnom kamienku.

To však už boli pri nej ďalšie mušky a pýtali sa jedna cez druhú:

„Čo to robíš Anika? Na čo to je? Čo to bude?“

„Prekvapenie,“ odpovedala udýchane Anika, lebo práve horko-ťažko prikotúľala neveľký kamienok, ktorý dala pod horný koniec kôry, aby bola šmykľavka ešte strmsšia.

„Aké prekvapenie?“ pýtali sa ostatné svätojánske mušky, teraz už jednohlasne.

„Darček k našim meninám,“ odpovedala unavená, ale spokojná Anika. „Toto je prvá svätojánskovská šmykľavka na svete!“

Svätojánske mušky, ktorých bolo naokolo stále viac, nevychádzali z údivu.

„Šmykľavka? A ako to funguje?“

„Takto!“ zvolala Anika, sadla si na hornom konci do kôry a spustila sa dolu.

Šmykľavka fungovala ohromne. Na jej konci Anika so smiechom mätko dopadla do trávy.

Viac nebolo treba muškám vysvetľovať. Jedna za druhou sa spúšťali žliabkom kôry, a ich veselý smiech bol v lesnej ozvene počuť do ďaleka.

„Tá šmykľavka je dobrá, ale krátka,“ povedala zrazu ktoráosi vymýšľavá muška.

„Tak ju predĺžime. Sucheť kôry je všade naokolo dosť!“ odvetila Anika zadychčaná od smiechu.

Svätojánske mušky spoločnými silami priniesli ďalší kus kôry a priložili ho k šmykľavke. Bola teraz naozaj dlhá, ale o chvíľu sa im aj to málilo.

Netrvalo dlho a šmykľavka bola vari cez polovicu lúky. A trvalo ešte kratšie a bola cez lúku celú, takže to bola zrazu nielen prvá, ale aj najdlhšia svätojánskovská šmykľavka na svete.

Prvá muška si sadla na vrchol, máličko sa odrazila a už sa viezla, až jej tykadielka viali vo vzduchu, takže sa na konci šmykľavky musela vždy učesať.

Hneď za tou prvou sa spustila druhá a za ňou tretia a za ňou... no do toľko mušiek sa vari ani nedá narátať.

Pri veselej zábave beží čas veľmi rýchlo a ani jedna z mušiek si nevšimla, kedy prišiel do lesa i na lúku večer.

Len Anika, ktorá práve stála v rade a čakala, kým sa bude môcť znova šmyknúť, pozerala prekvapene okolo seba. Všade navôkol bola už tma tmúca, ale okolo klzáčky bolo svetla stále dosť.

„Ako je to možné?“ obzerala sa nechápavo.

Obrátila sa k muške, ktorá celá rozosmiata čakala pred ňou v rade, že ju na ten div upozorní, no v tom zbadala div ešte väčší.

„Tebe svieti zadoček!“ zašepkala Anika v údive.

„Veď aj tebe,“ povedala muška, ale na viac už nemala čas, lebo práve bola na rade, a tak so smiechom skočila do šmykľavkovej kôry.

Obďaleč sedel na konári stromu starý, múdry roháč, ktorý sa prizeral na šantiace mušky a videl aj ako si Anika nechápavo prezerá svoj svietiaci zadoček.

„Ja ti to vysvetlím,“ podišiel k Anike. „Keď sa šúchaš po kôre, vzniká teplo. Keď sa šúchaš rýchlo, vzniká horúco. A keďže vy sa po kôre šúchate najrýchlejšie, tak sa vám od toho horúca rozžeravia zadočky tak veľmi, že až svietia.“

„Ale ako je potom možné, že ma to nepáli?“ čudovala sa Anika.

„Lebo si to pri šantení vôbec nevšímneš,“ vysvetľoval ďalej roháč, „a keď potom letíš na vrch lúky, tak ti vetrik zadoček pofúka.“

Muška Anika nevychádzala z údivu.

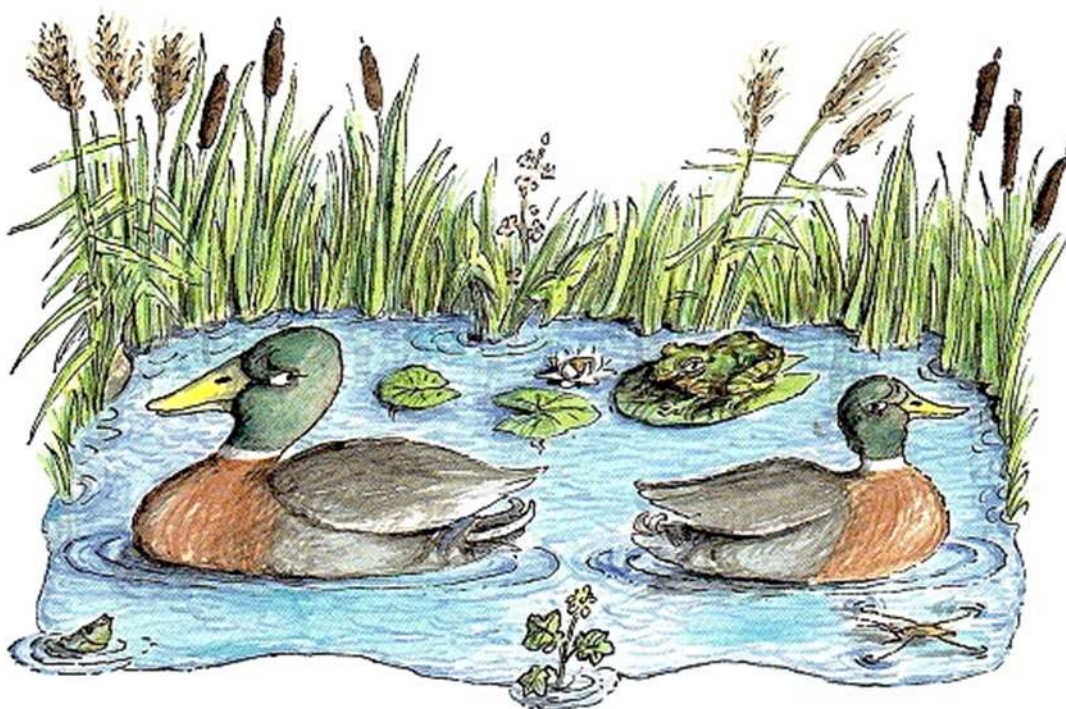
„Tak sa už prestaň mračiť a skoč na šmykľavku!“ posadil roháč Aniku do kôry a ešte za ňou zavolať: „Tie vaše svetielka sú veľmi, veľmi krásne!“

A tak je to dodnes. Vždy na svättojánsku noc si mušky urobia šmykľavku a niekoľko dní sa potom radujú zo svojho sviatku i z toho, že je jar a že všetko vonia.

A keď ich už zadočky naozaj pália, tak chvíľu poletujú medzi kríkmi len tak, sem a tam, aby si ich ochladili.

Naozaj!

Prečo majú labute dlhý krk

Niet vari namyslenejšieho vtáka ako je labuť. Kdekto si myslí, že je to vďaka ich krásnemu dlhému krku, no pravda je, že labute boli namyslené už vtedy, keď mali krk rovnako krátky, ako napríklad kačice. Veď napokon práve kvôli kačiciam sa všetko začalo.

Kedysi dávno sa labute podobali na kačice nielen svojím krátkym krkom, ale aj farebným perím. Vtedy dávno neboli labute také snehobiele ako ich poznáte dnes. Pravda je, že už vtedy boli oveľa väčšie, ako kačice, no to bol hádam jediný rozdiel.

Bolo to jedného krásneho, slnečného dňa, keď sa labuť Amália pohádala s kačicou Kristínou. Dnes si už nikto nepamätá, kvôli čomu sa vlastne pohádali, ale bolo to také vážne, že nahnevaná Amália vyhlásila, že už nikdy neprehovori ani slovko s nejakou kačicou a Kristína vyhlásila, že to bude pre všetky kačice veľké šťastie, lebo žiadna namyslená labuť aj tak nemôže nikdy povedať niečo rozumné.

Od toho dňa sa všetky labute z lesného jazierka vyhýbali kačiciam a nezavadili o ne ani len svojim pohrďavým pohľadom.

Nemohlo sa hádam stať nič horšie, ako keď raz jedno dievčatko, ktoré bolo s rodičmi v lese na prechádzke, zbadalo labuť Amáliu pyšne plávajúcu po jazierku, nadšene na ňu ukázalo a zvolalo:

„Pozrite, aká krásna kačica!“

Amália sa v tej chvíli od prekvapenia a zlosti skoro utopila. Už len to by jej chýbalo, aby si ju, najkrajšiu zo všetkých labutí, plietli s nejakou hlúpou kačicou! V tú noc ani zaspáť nemohla. Prechádzala sa, teda presnejšie, preplavávala sa po jazierku tam a späť a späť a tam a rozmýšľala len nad tým, ako to urobiť, aby raz na vždy bolo všetkým jasné, že ona je labuť. Labuť a nič iné!

Vraví sa, že ráno býva múdrejšie večera, no v to ráno bolo ráno asi ešte unavené, lebo nápad, ktorý Amália dostala nebol veru najmúdrejší.

Prišla totiž na to, že aby už na prvý pohľad bolo vidieť, že nie je kačica, je treba, aby nemala také isté perie, ako kačice, a hneď sa aj pustila do práce.

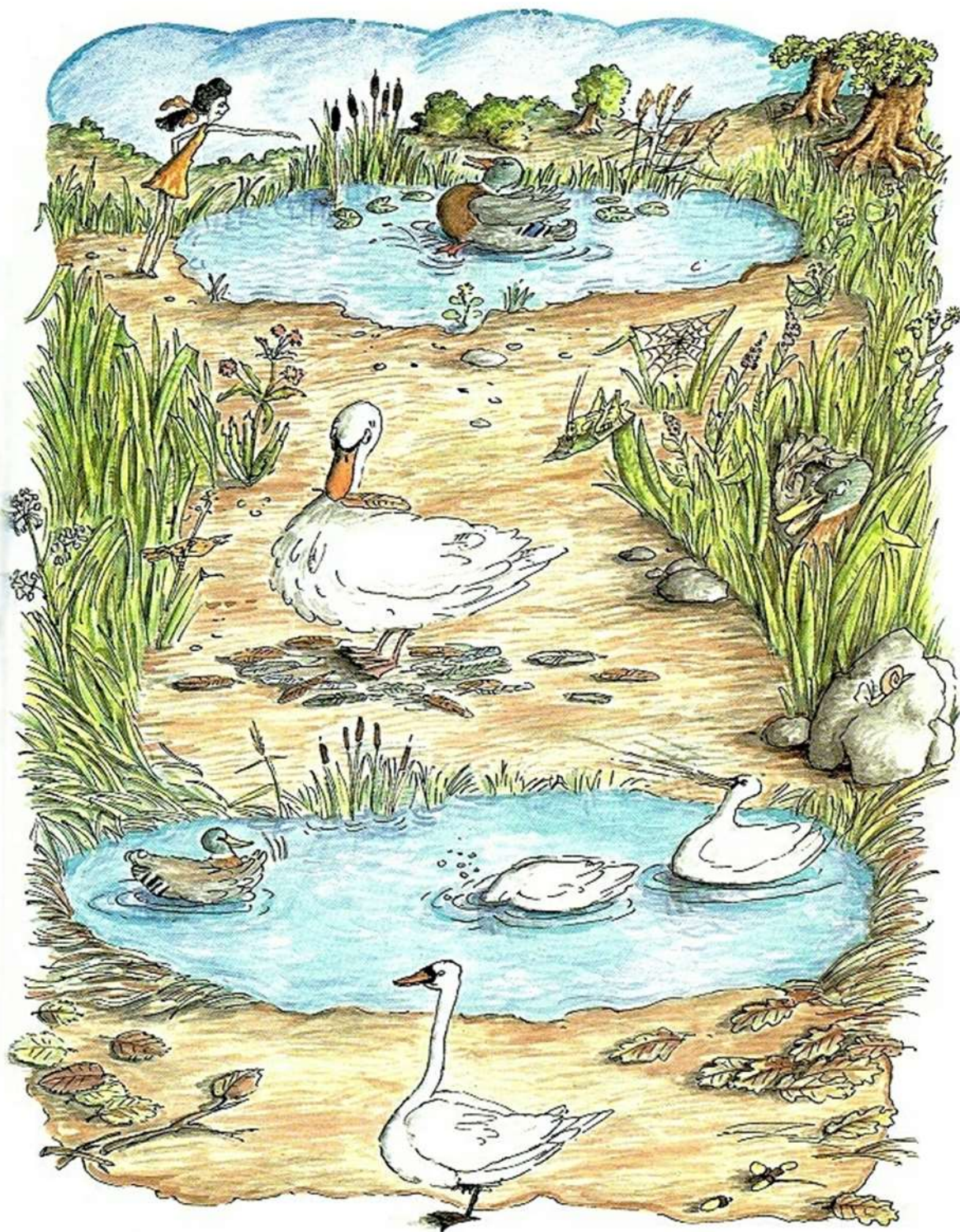
Chvíľu rozmýšľala akej farby bude a keď sa rozhodla, že najvznešenejšia by bola biela, vytrhala si zobákom všetko perie inej farby, ktoré mala na sebe.

Keď sa zobudili ostatné labute a zbadali bielu Amáliu, najprv od prekvapenia len nemo otvorili zobáky, no potom uznali, že byť celé biele je vlastne celkom pekné a hlavne budú úplne iné ako všetky tie odporné kačice.

A kačice? Tie si len so smiechom klopali krídlom na čelo.

Pomaly prišla do lesa jeseň a s ňou aj chladné dni a ešte chladnejšie rána.

Labutiam v ich preriedenom perí bola zima a najradšej by sa niekam schovali, no priznať sa nesmeli, lebo vedeli, že väčšiu radosť by už aj tak večne usmiatym kačiciam ani urobiť nemohli.

Plávali po studenom jazierku a snažili sa tváriť, že im vôbec, ale naozaj ani trochu nie je zima.

Tvárenie však proti nachladnutiu nepomôže a labute v jednom kuse škriabalo v krku, bolelo ich hrdlo, kašľali a kýchali kadiaľ plávali.

A kačice sa bavili. Ba dokonca pri obzvlášť vydarenom kýchnutí nejakej labute, posmešne s uznaním tleskali a volali: „Bravó!“ akoby boli v divadle.

Labute vtedy ešte nevedeli, že existujú kraje, kde je teplo po celý rok nuž im ani na um neprišlo, že by tam mohli odletieť. A tak vždy keď sa im chcelo zakašľať, či dokonca kýchnuť, pichli radšej hlavu pod vodu, len aby ich kačice nepočuli a nesmiali sa.

Lenže čím viac dávali hlavu pod vodu, tým viac boli prechladnuté a čím viac boli prechladnuté tým kýchali hlasnejšie a čím kýchali hlasnejšie o to ponárali hlavu pod vodu hlbšie a hlbšie.

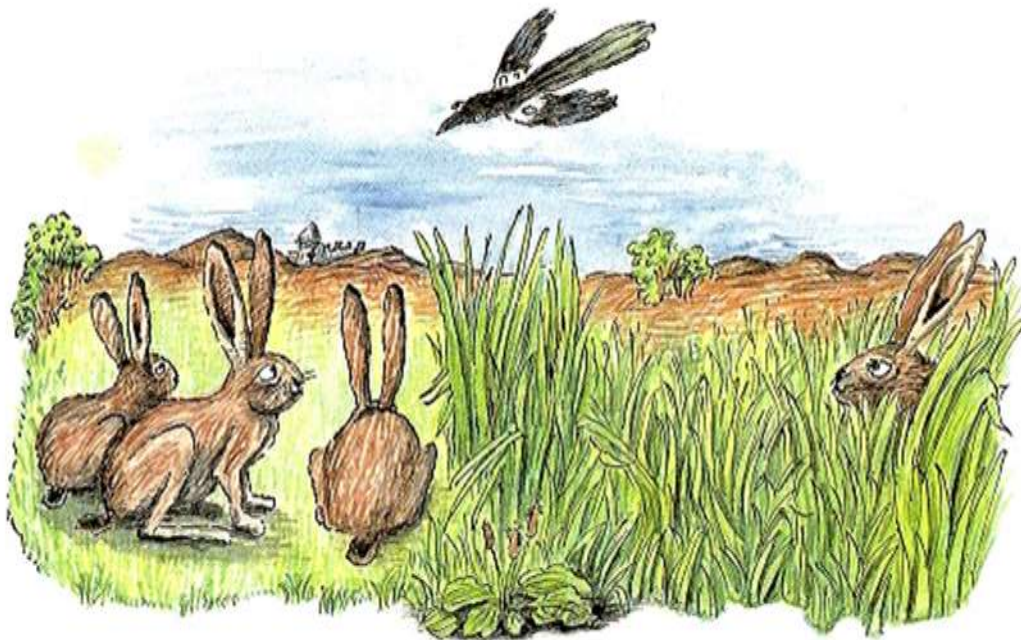
Tak to robili celú chladnú jeseň a celú studenú zimu, takže kým konečne prišla jar mali labute z toľkého naťahovania krky také dlhé ako ich majú do dnes.

Určite nemusím opisovať, ako sa im kačice smiali.

Napokon sa však ukázalo, že taký dlhý krk má svoju výhodu, lebo ak začne labute pobolievať hrdlo už na začiatku, vyjdú z vody, postavia sa na jednu nohu, aby neprechladli od nôh, a tak sa vyliečia skôr ako stačí prejsť nádcha cez ten dlhý krk až k zobáku. Nevravte, že ste ešte nevideli labute stojace na brehu na jednej nohe, ktoré sa tvária, že spia. To sa však len tak pretvarujú, aby sa im škodoradosné kačice nesmiali.

Naozaj!

Prečo včely robia med

Nebudete asi veriť, ale boli časy, keď včely robili všetko možné okrem medu. Lietali po lúke, bzučali, zbierali peľ z voňavých kvetov, občas niekoho pichli svojim žihadlom, proste všetko okrem medu.

Rovnako neuveriteľné sa môže niekomu zdať, že všetko vlastne zavinila zajačia rodina žijúca na neveľkej lúke uprostred lesa.

Možno by včely dodnes nerobili med, nebyť toho, že po čase bolo na tej lúke zajacov toľko, že ani tráva nestačila dorastať, aby sa všetci najedli. A tak sa najstarší zajačí syn, ušatý Fero, rozhodol vydať do sveta nájsť novú a hlavne oveľa väčšiu lúku.

Šiel dlho, no ako to už býva, tú správnu lúku našiel až vtedy, keď si už myslel, že takú lúku nikdy nenájde. Bola krásna, veľká a hlavne plná mladéj ďatelinky.

V tej chvíli si však zajac Fero uvedomil, aké bolo nerozumné vydať sa do sveta sám. Ako dá teraz ostatným vedieť, že lúku už našiel.

Veď keby sa vybral domov, mohlo by sa stať, že kým sa vrátia, bude na lúke už bývať iná zajačia rodina a všetko hľadanie bolo zbytočné.

Dlho rozmýšľal čo urobiť, keď v tom zrazu letela náhodou okolo straka Etela, ktorá bývala na strome hneď na kraji čistinky odkiaľ Fero prišiel. Bola kdesi na návšteve a teraz sa vracala domov.

Fero na ňu zavolať:

„Tetka straka; prosím vás, odkážte mojej mame, že som novú lúku už našiel. Dobré?“

Straka sľúbila, že určite odkáže, veď čo už je jednoduchšie a ako sľúbila tak urobila.

Zajačia rodina sa potešila Ferovmu odkazu, no rýchlo sa tešiť prestali, keď si uvedomili, že Fero zabudol odkázať to najdôležitejšie. Nuž poprosili straku Etelu, aby sa vrátila za Ferom a povedala mu, nech odkáže tiež kde tá lúka vlastne je. A tak letela Etela nazad.

„Máš im odkázať, kde tá lúka vlastne je,“ povedala Ferovi.

„Odkáž im, že tá lúka je presne tu, kde som teraz ja,“ prikývol zajac chápavo.

Straka Etela tiež prikývla a pobrala sa nazad s novým odkazom.

Letela tak ešte niekoľko krát.

To vám boli odkazy:

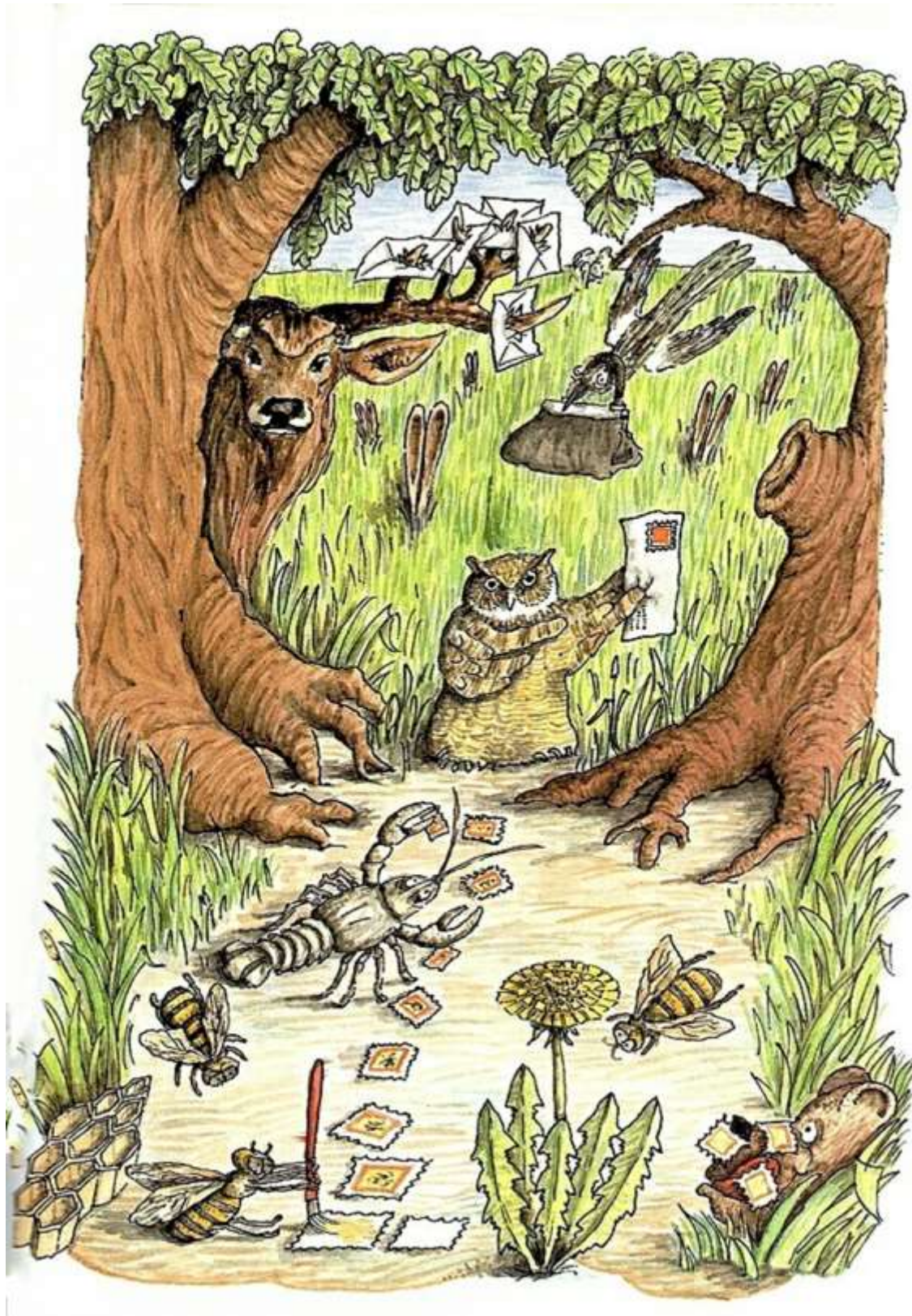
„Povedz mu, nech nám odkáže, kde je teraz on.“

„Povedz im, že som presne tam, kde je tá lúka, čo som našiel.“

„Opýtaj sa ho, podľa čoho tú lúku nájdeme.“

„Povedz im, že podľa toho, že ich budem na nej čakať.“

Straka Etela bola z toľkého lietania už taká unavená, že zaspávala aj v letku, takže raz dokonca narazila do stromu, zabudla, ktorým smerom vlastne letela a vrátila sa späť k zajacovi Ferovi, ktorý sa potom nestačil čudovať, prečo mu z domu odkazujú presne to isté, čo odkázal on im.

Napokon jej konečne stará, múdra sova, ktorá sa už na Etelino trápenie nemohla pozerať, poradila, aby Etela zajačiu rodinu za Ferom rovno zaviedla, keďže ona predsa vie, kde tá lúka je.

Bol to dobrý nápad a straka Etela sa veľmi tešila lebo verila, že bude mať už konečne pokoj.

Zajace sa však postupne ubytovali na mnohých čistinkách a vždy keď si potrebovali niečo odkázať spomenuli si na Ferov vynález a znovu poprosili straku Etelu.

Keďže dobrosrdečná Etela bola úplne iná ako všetky ostatné straky, a každému rada pomohla, stala sa za krátko prvou naozajstnou lesnou poštárkou.

Bola by ňou možno do dnes. Nehundrala ani vtedy, keď si zajace začali po nej posielat listy. Keď však raz od nej jeden zo zajacov chcel, aby zanesla na čistinku za tromi horami a tromi dolinami jeho bratovi na narodeniny veľkú mrkvovú tortu, povedala Etela: „DOSTŤ!!!“ a odmietla už letieť kamkoľvek.

Lenže zajace si na svoju poštu tak zvykli, že začali rýchlo hľadať nového poštára. Presviedčali kdekoho, okrem medveďa. Medveď jednak chodí pomaly a navyše je taký maškrtný, že keby mal odnieść balík so zákuskami, tak by ho určite zjedol skôr, ako by ho doručil.

Napokon však lesná pošta predsa len vznikla a nemohol byť lepší poštár, ako jeleň. Behal rýchlo, listy si napichal na ostré konce parožia, do ktorého sa navyše dalo položiť aj niekoľko balíkov.

Aj ostatným lesným zvieratkám sa pošta zapáčila, a tak onedlho behalo po lesoch niekoľko jeleňov poštárov.

Straka Etela so svojimi kamarátkami založili leteckú poštu, ale len pre krátke odkazy alebo obyčajne dopisy.

Stará múdra sova všetko ticho pozorovala a jedného dňa povedala: „Naša lesná pošta je skutočne ohromný vynález, ale niečo jej chýba. Ľudia na svoje listy lepia ešte také malé, farebné papieriky, ktorým hovoria známky,“ vysvetlila zvieratkám.

Veľký rak z lesného potoka sa ponúkol, že on teda poštové známky urobí. Zo všetkého čo turisti v lese zahodili, z obalov žuvačiek a čokolád, papierikov z cukríkov, z cestovných lístkov, novín i servítok z chlebov, natrihal rak svojimi klepetami krásne poštové známky.

Zostávalo už len vymyslieť lepidlo, ktorým by sa dali prilepovať na listy.

A práve vtedy sa ponúkla včielka Natinka, že ona so svojimi kamarátkami vyrobí z peľu kvetov lepidlo, ktoré bude známky určite dobre lepiť.

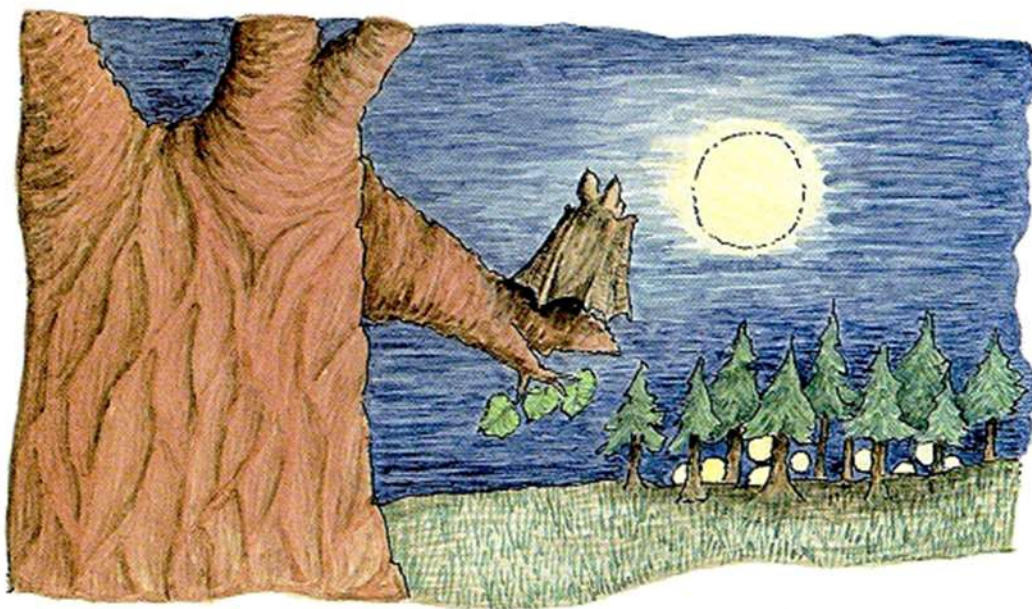
Najprv skúšali z čoho by bolo najlepšie lepidlo, takže postupne vzniklo lepidlo púpavové, lipové, ďatelinové, agátové, mäťové, materinoduškové a ešte všelijaké iné.

Medom sa však tieto lepidlá začali nazývať až vtedy keď raz potreboval poslať dopis malý maškrtný medveď Oto. Len čo olízal známku, aby ju mohol nalepiť, tak mu to nové lepidlo zachutilo, že začal hľadať, kde včely tú dobrotu schovávajú a nedbajúc na ich ostré žihadlá zjedol každú zásobu včelieho lepidla na známky, ktorú našiel. A keďže Oto bol naozaj ešte len malý medveď, tak sa tejto včelej pochúťke začalo hovoriť len med.

A pretože napokon spoznali túto maškrtu aj ľudia, včely do dnes pracujú ako včeličky, aby stačili vyrobiť dosť medu pre ľudí, medvede i lesnú poštu.

Naozaj!

Prečo spia netopiere dolu hlavou

Netopier je zvláštny tvor; vyzerá ako myš s krídlami, lieta iba v noci a pritom do ničoho nenarazí.

Čo je však najzvláštniešie, netopiere spia zavesené dolu hlavou. Nebolo to však tak vždy.

Voľakedy dávno bolo netopierov veľmi veľa a miesta v jaskyniach veľmi málo, a tak spávali postojacky jeden vedľa druhého. Lenže nožičky majú malé a tenké, a tak ich dlho neudržali a netopiere každú chvíľu padali. Keď mali vstávať boli nevyspaní a doudieraní. Bolelo ich tu i tam a niekedy veru aj všade.

Komu by sa páčilo vstávať každý deň, vlastne každý večer, celý ubolený? No nech sa netopiere snažili ako chceli, záhadnú príčinu svojich útrap odhaliť nevedeli.

A nebyť malého netopiera Huga, asi by trpeli do dnes.

Hugo bol zaľúbený do nočnej, hviezdnej oblohy. Dokázal sa na ňu pozeráť celé hodiny.

Najradšej zo všetkého mal mesiac. Keď bol práve v splne a svietil, akoby chcel byť nočným slnkom, Hugo nejedol, nepil, len očarene hľadel na tú nádheru.

Jednej takej noci tiež stál na konári vysokého stromu a ani si nevšimol, že si k nemu prisadol jeho kamarát, netopier Fifo.

„Zase som celý doudieraný!“ pošťazoval sa bolestivo.

„Ja tiež,“ zašepkal Hugo zasnene „ale keď vidím takýto krásny mesiac, každá boľáčka ma prejde.“

Fifo nechápavo pozrel na velikánsky mesiac.

„Je tam toho; obyčajný mesiac!“

„Vôbec nie je obyčajný,“ šepkal Hugo. „Celú noc svieti na nebi a potom padne tamto za les. Vieš, koľko ich tam už musí byť?“

Na chvíľu sa zasnene odmlčal a potom ticho dodal:

„Keď budem veľký, tak tam určite zaletím a jeden mesiac si zoberiem domov.“

Fifo závistlivo pozrel na kamaráta.

„A požičiaš mi ho potom na chvíľku?“ opýtal sa prosebne.

„Ešte uvidím,“ odpovedal zasnený Hugo.

„Vieš čo?“ začal sa líškať Fifo. „Ak mi požičiaš mesiac, ukážem ti, aké čudo som dnes našiel na lúke.“

„Tak dobre teda,“ ozvala sa v Hugovi zvedavosť. „Jeden mesiac donesiem aj tebe.“

„Tak poď za mnou!“ zvolal spokojný Fifo.

Netopiere lietajú veľmi rýchlo, a tak boli na lúke o krátku chvíľu.

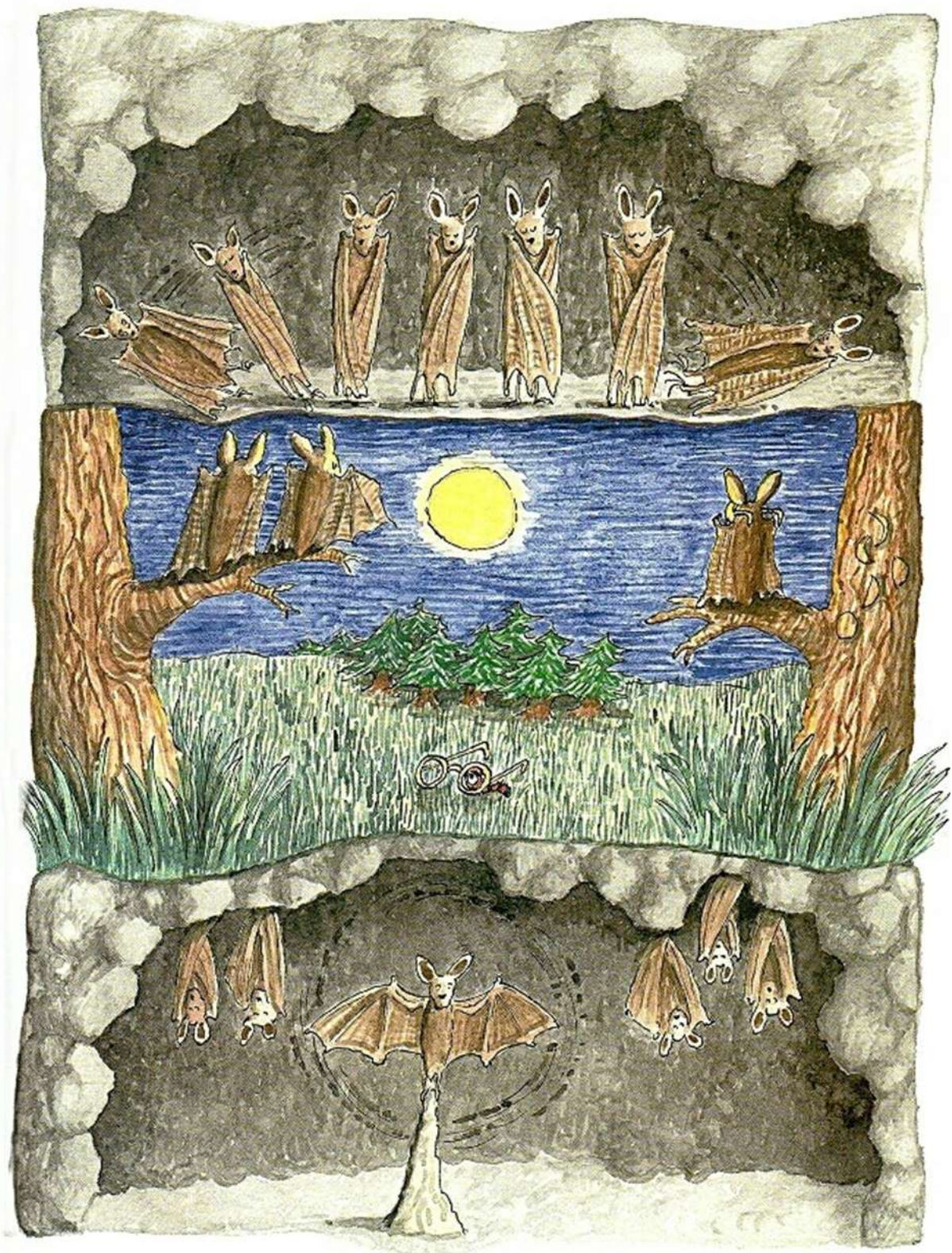
„Pozri, tam!“ ukázal Fifo.

„Čo je to?“ pozeral udivene a trochu i so strachom Hugo.

„Čo ja viem? Muselo to tu vyrásť cez deň,“ mykol Fifo plecami.

To záhadné čudo, nebolo nič iné, ako úplne obyčajné okuliare.

Tie na lúke samozrejme nerastú, stratil ich tam jeden poľovník, keď utekal pred nahnevaným diviakom, lenže to netopiere nemohli vedieť, lebo cez deň spali.

Zrazu sa Hugo s Fifom hrozne zľakli.

Spoza jedného zo skiel pozerali na nich velikánske oči.

Ale skôr, ako stačili utiecť, vyšla spoza skla malá húsenica.

Netopiere najprv prekvapene pozerali, no rýchlo pochopili, akú výbornú hračku Fifo našiel.

Chvíľu jeden druhého strašili cez zväčšovacie sklá okuliarov a smiali sa tak, že ich až brušká boleli.

No potom sa zrazu Hugo zamyslel.

„To je ohromný vynález! Požičiaš mi ho, prosím ťa?“ poprosil.

„Dobre,“ povedal Fifo, „ale ty mi potom požičiaš mesiac.“

Hugo horlivo pritakával a poprosil Doda, aby mu pomohol odniesť vynález na konár vysokého stromu, odkiaľ tak rád pozoroval mesiac.

A tak si Hugo urobil svoju vlastnú, netopieriu pozorovateľňu, kde mal okuliare namiesto ďalekohľadu.

Každú noc pozoroval mesiac, kreslil si na kôru stromu, kedy mesiac ako vyzerá, ako rastie i sa stráca, až došiel k svojmu prvému velikánskeму objavu. Zistil, že hoci je mesiac raz veľký, ako peceň a inokedy je z neho len taký tenký rožok, je to stále ten istý mesiac.

„Mesiac je len jeden!“ šepkal, prekvapený vlastným zistením. „To ale znamená, že chodí stále dookola, okolo našej lúky. A možno dokonca, že okolo celej našej zeme,“ uvažoval nadšene.

Netrvalo dlho a Hugo zistil, že nielen mesiac, ale aj hviezdy sa po oblohe posúvajú. Pomalšie, ako veľký mesiac, ale posúvajú... Ale čo ak sa okolo lúky neposúvajú hviezdy? Čo ak to len tak vyzerá? Čo ak sa vlastne otáča celá lúka?

To bol Hugov najväčší objav. Objav, ktorý zmenil život netopierov raz na vždy.

Od vzrušenia na chvíľu úplne zabudol lietať, a musel sa do svojej jaskyne ponáhľať pešo.

Nedočkavo čakal kým sa zo svojich potuliek vrátia ostatné netopiere a keď už konečne boli všetci v jaskyni, postavil sa na vysoký kvapeľ a zatlieskal krídlami.

Netopiere udivene stíchli a pozerali na Huga.

„Drahí priatelia netopierovia!“ začal čo najväžnejšie. „Dnes som urobil najväčší objav v dejinách netopierov! Zistil som, že nielen mesiac sa krúti okolo našej Zeme, ale aj celá naša Zem sa krúti!“

Chvíľu bolo v jaskyni úplné ticho, no potom sa ozval šepot prekvapených a nechápajúcich netopierov; odkiaľsi sa ozval smiech, ba niektorí si dokonca ťukali prstom na čelo a ukazovali na Huga.

Iba jeden netopier ledabolo mávol krídlom a opovržlivo povedal:

„No a čo? Veď to mi už dávno povedala moja babka!“

Hugo sa nahnevane zamračil.

„A prečo ti potom nepovedala, že keď spíme, zem sa otočí, my popadáme, a preto sme potom večer takí doudieraní?! Hm?“

Netopiere prekvapene i s úžasom pozreli na Huga.

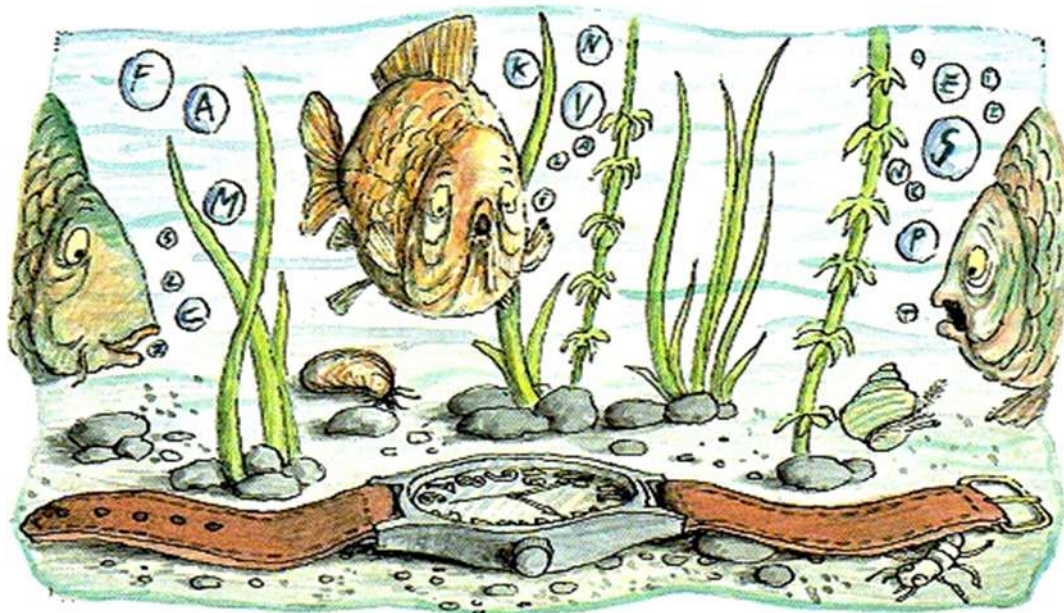
„To je vlastne pravda,“ ozvalo sa kde-tu šeptom.

„Takže stačí,“ pokračoval Hugo, „ak sa pred spaním zavesíme dolu hlavou, Zem sa otočí a my môžeme pokojne spať postojacky až do rána... vlastne do večera.“

My vieme, že aj keď sa naša Zem naozaj krúti, ešte preto nikdy nikto z postieľky nespadol. Netopierom to však už sotva niekto vysvetlí. Dodnes spia zavesené dolu hlavou, ale pravda je, že odvtedy už vôbec nie sú poudierané.

Naozaj!

Prečo sú ryby nemé

Nie je pravda, že ryby nehovoria preto, že majú stále plné ústa vody. Kedysi hovorili. Mali svoju vlastnú, podvodnú reč. A bývalo vtedy veru v rybníkoch na nevydržanie. Ryby boli uvravené, tárali od rána do noci, jedna cez druhú horšie ako na trhu.

Boli by ryby hovorili dodnes, keby raz jednému rybárovi nespadli do vody hodinky.

Tie hodinky boli vodotesné, takže im, na rozdiel od rybára, ktorému patrili, vôbec nevadilo, že ležia hlboko na dne rybníka.

Všetky ryby sa hneď zbehli - teda splávali, pretože ryby plávajú a nebehajú; nuž všetky sa zhŕkli okolo toho čuda a jedna cez druhú sa začali dohadovať, čo to môže byť. Keďže na nič rozumné neprišli, rozhodli sa ísť za kaprom Kolomanom.

Kapor Koloman bol najstarším kaprom nielen v tomto rybníku, ale v širokom okolí. A v tom širokom okolí bol nielen najstarší, ale aj najmúdrejší. Vedel totiž aj čítať.

Keď bol ešte malý, našiel na dne rybníka úplne nový šlabikár, ktorý tam zahodil jeden neposlušný prvák, lebo si myslel, že potom nebude musieť chodiť do školy. A tak sa Koloman začal učiť namiesto neho a potom sa zdokonaľoval tým, že prečítal všetky obaly zo žuvačiek i z čokolád, všetky cestovné lístky, proste všetko čo neporiadni ľudia zahodili do rybníka a dalo sa to čítať. Najhoršie sa Kolomanovi čítali noviny. Ani si neviete predstaviť, ako musel rýchlo čítať, aby to stihol, kým sa noviny úplne nerozmočili.

Za týmto Kolomanom sa teda pobrali všetky ryby aj s nájdenými hodinkami, aby im povedal, na čo môže byť tá neznáma vec dobrá.

Kapor Koloman práve oddychoval vo svojom príbytku, nuž museli veru viac krát pri jeho dverách potiahnuť za povrázok, na ktorého konci visel zvonček, kým sa Koloman zobudil. Napokon však otvoril dvere, vypočul si želanie, s ktorým za ním prišli a pravdaže neodmietol poradiť. Hodinky zavesil na najbližší konárik akejsi rastliny, do plutvy zobral ukazovátka a zaťahal za povrázok, na konci ktorého visel zvonček, aby sa okolostojace ryby utíšili.

„Tento malý stroj sa volá hodinky,“ začal Koloman nenáhlivo. „Hodiny používajú ľudia na meranie času. Merajú ho pomocou týchto znakov, ktorým hovoria čísla,“ ukázal na číslice na ciferníku, „a pomocou týchto paličiek, ktoré by sme po našom nazvali plutvičky,“ povedal a ukazovátkom ukázal na hodinkové ručičky.

„Čo je to čas?“

„Ako ho môžu týmto merať?“

„Načo ho vôbec merajú?“ vykrikovali jedna ryba cez druhú.

Koloman opäť zaťahal za povrázok so zvončekom, aby ryby utíšil.

„Čas je čosi, čo stále uteká, nedá sa zastaviť, a preto všetko starne,“ pokračoval vo vysvetľovaní. „Nuž a ľudia, aby vedeli ako rýchlo starnú, rozdelili čas na menšie časti. Tieto hodinky dokážu merať nielen hodiny, ale aj sekundy a minúty.“

„Čo sú to sekundy?“

„Čo sú to minúty?“ rozkričali sa opäť ryby jedna cez druhú.

Kapor Koloman zaľahal za povrázok a zvonček znovu ryby utišil.

„Sekundy sú veľmi malé a používajú ich napríklad pri meraní športových výkonov,“ vysvetlil a poobzeral sa navôkol, či jeho slovám všetci rozumeli. Videlo sa mu, že áno, a tak pokračoval: „Minúta je väčšia a používa sa... používa sa...“ nevedel si narýchlo Koloman spomenúť „...používa sa napríklad, keď si chcú ľudia niekoho uctiť, tak sa dohodnú na minúte ticha a celú minútu nesmie nik povedať ani slovo.“

Ryby sa začali smiať.

„To by u nás išlo veľmi ťažko,“ volali viaceré.

„Ja by som to vydržal!“ volal namyslene jeden mladý kapor.

„To povedal ten pravý!“ začali sa smiať ostatné ryby.

Kapor Koloman chcel potiahnuť za povrázok so zvončekom, aby mohol vysvetliť ešte aká veľká je hodina a vtedy sa to stalo.

Namiesto povrázku zatiahol za rybársky háčik, ktorý kde sa vzal, tu sa vzal, visel z brehu rovno vedľa šnúrky so zvončekom a v tej veselej vrave si ho nik nevšimol.

Na druhom konci rybárskeho lanka, na ktorom visel ten nešťastný háčik, bol rybár. Nuž a čo urobí každý rybár, keď mu ryba potiahne za háčik? Trhne udicou a rybu vytiahne. Presne tak sa stalo aj Kolomanovi.

Ryby, ktoré stáli navôkol stíchli, smiech ustal a všetky s úžasom hľadeli za bezmocným Kolomanom, ktorý stúpil k hladine.

Hľadeli dohora ešte dlho potom, čo sa rozplynuli aj kruhy na vode, posledný pozdrav nešťastného Kolomana.

Napokon vystúpil pred ryby kapor Demeter:

„Všetci sme mali Kolomana radi,“ prehovoril vážne, „nuž venujme mu minútu ticha, tak ako to robia ľudia. Veď hodinky máme.“

Všetky ryby súhlasili. Demeter mávol plutvou a v rybníku sa rozhostilo prvý krát úplné - najúplnejšie ticho.

Najprv bolo ticho chvíľočku, potom celú chvíľu, potom niekoľko chvíľ, a napokon dlho a stále ešte neustávalo. Ryby si totiž neskoro uvedomili, že žiadna z nich nevie ako dlho minúta trvá.

A tak mlčali a čakali, kto nájde odvahu ticho prerušiť.

Mlčali a čakali hodinu, deň, týždeň, mesiac, rok, a až potom sa kapor Demeter rozhodol ticho prerušiť.

„Ja si myslím, že minúta už uplynula,“ povedal opatrne.

Krátku chvíľu ešte bolo ticho, ale čo nastalo potom, to sa dá len ťažko opísať.

Všetky ryby začali hovoriť úplne naraz. Čo ktorá hovorila nemohol počuť nik, taký bol v rybníku hurháj.

A tu zrazu, kde sa vzal, tu sa vzal, stál uprostred rybníka starý, múdry kapor Koloman.

Že bol múdry, som povedal už na začiatku, nuž niet divu, že využil prvú príležitosť a rybárovi ušiel. Lenže bolo to veľmi ďaleko od jeho rodného rybníka, a tak mu trvalo celý rok, kým sa cez rieky, potoky i potôčiky dostal späť odkiaľ ho rybár vylovil.

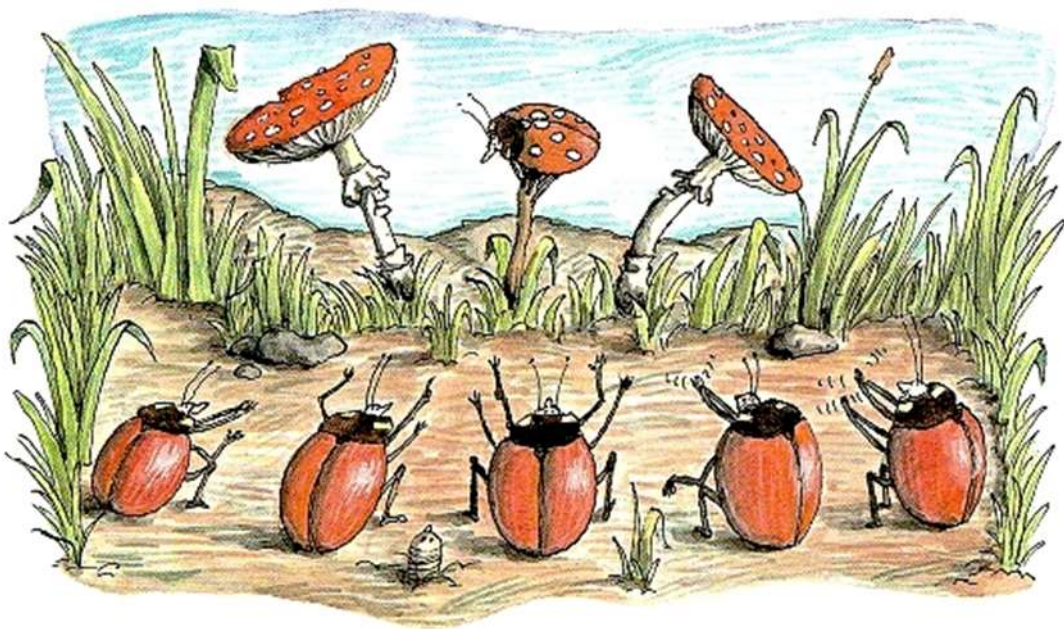
Teraz tu stál uprostred tej vravy a čudoval sa, čo sa deje.

„Pozrite, Koloman!“ ozval sa zrazu prekvapený výkrik, hlasnejší ako všetok krik naokolo.

A to bola posledná veta, ktorú kedy nejaká ryba vyslovila. V tom momente totiž všetky ryby onemeli od úžasu.

Dnes môžete vidieť už len, ako sa s prekvapenými očami snažia povedať: „Koloman!!!“

Naozaj!

Prečo majú lienky na chrbte bodky

Málokto vie, že všetky lienky sa musia každý rok, celé leto opaľovať na slniečku, aby im tá pekná červeno-hnedá farba nevybledla. Boli časy, keď mali lienky krovky len také, červeno-hnedé. Nebolo na nich ani jedinej bodky.

Všetko sa začalo vtedy, keď sa raz zvieratká v lese dohodli, že usporiadajú karneval. Celé dni a noci, čo bolo v lese i na neďalekej lúke živé, vymýšľalo masky a kto sa za čo prezlečie.

Keby ste v tú noc vošli do lesa, nestačili by ste sa čudovať.

Svätojánske mušky boli zamaskované ako malé hviezdičky; jeleň bol za vešiak; jeden zo zajacov bol za strúhadlo a neustále obhrýzal modrú farbičku, ktorú kedysi našiel; vlk bol oblečený ako Červená čiapočka, no prosto nevedeli by ste, kam skôr pozrieť.

Ale súťaž o kráľovnú karnevalu vyhrala práve jedna malá lienka. Janulienka sa volala.

Z kvetinového peľu a kvapky rosy si urobila bielu farbu, ktorou si na chrbát namaľovala biele bodky. Zamaskovala sa tak za muchotrávku.

Bola to taká smiešna maska, že keď išla po lese, všetky naozajstné muchotrávky sa smiali až sa prehýbali a niektoré dokonca úplne prestali byť jedovaté.

Nuž a táto lienka sa stala kráľovnou plesu z rozhodnutia karnevalovej poroty. Všetky zvieratá jej tleskali, gratulovali a volali na slávu.

Vlastne nie úplne všetky.

Opretá o neďaleký strom, zamračená ako mrak, zlostne pozorovala celú oslavu lienka - kráľovná. Teda naozajstná kráľovná lienkového kráľovstva.

„Medzi lienkami je len jedna kráľovná! A to som ja!!!“ hundrala si popod tykadlá. „A žiadne hurá! Žiadne sláva! Aj tak som najkrajšia zo všetkých lienok na svete!“ dupla nohou a pobrala sa do svojho hradu presvedčiť sa o tom.

Mala totiž v komnate čarovné zrkadlo. To zrkadielko mala už predošlá kráľovná, ale až táto, o ktorej hovorím, z neho urobila zrkadlo čarovné.

Vždy keď sa pred neho postavila a opýtala sa:

„Zrkadlo, zrkadlo povedz mi, kto je najkrajšia lienka na zemi!“ ozvalo sa zo zrkadla: „Ty kráľovná a žiadna iná.“

Ono sa to vlastne neozvalo zo zrkadla, ale spoza zrkadla.

Tam totiž stále musela byť pripravená jedna malá lienka, s veľkým lievikom, do ktorého kričala, aby bolo dobre počuť, čo jej kráľovná nakázala hovoriť.

Lenže za zrkadlom mala v ten deň službu jedna lienka, ktorá práve deň predtým pomáhala horárovi, ktorý kdesi stratil zo svojej pušky mušku, a tak tam sedela namiesto nej, keď potreboval zacieliť. Od tých výstrelov mala ešte stále zaľahnuté v ušiach a počula len veľmi slabo.

A tejto lienke priletela iná lienka oznámiť radostnú správu. To vám bol rozhovor!

„Vieš kto sa stal kráľovnou karnevalu?“

„Dnes nemôžem ísť nikam. Čo ak príde jej veličenstvo!“

„Ja viem, chcem ti len povedať, že Janulienku zvolili za kráľovnú plesu.“

„Kam kráľovnú nesú?“

„Nikam ju nenesú! Kráľovnou karnevalu sa stala Janulienka!“

„Ahá, kráľovná karnevalu! A prečo je tenká?“

„Nie je tenká! Tou kráľovnou je Janulienka!“

„Kto???“

Vtedy zobrala druhá lienka do rúk ten velikánsky lievik, priložila ho k uchu tej, čo dnes tak slabo počula a z celého hrdla zakričala:

„JANULIENKA!!!“

Muselo to byť počuť až v hradnej studni.

Lenže čo bolo najhoršie, ani jedna z lienok si nevšimla, že z druhej strany pred zrkadlom stojí skutočná kráľovná a už deviaty krát volá do zrkadla:

„Zrkadlo, zrkadlo povedz mi, kto je najkrajšia lienka na zemi!!!“

Viete si predstaviť, čo sa dialo, keď sa spoza zrkadla zrazu ozvalo:

„JANULIENKA!“.

Kráľovná si najprv od úžasu sadla, potom vyskočila a chcela zrkadlo rozbiť, ale to sa jej nepodarilo, iba čo ju päste boleli. Potom lietala po izbe hore dolu, ba i sem a tam. Dva krát vyletela cez okno von, hoci vôbec nechcela. Napokon sa začala zlostne prechádzať po plafóne.

Zrazu dostala nápad. Rozbehla sa do najvyššej hradnej veže, za hradným maliarom.

„Okamžite mi namaľuj na chrbát veľké biele bodky! Ale musia byť namaľované farbou, ktorú nezmyje ani dážď!“ rozkázala, a keďže to bol rozkaz kráľovský, musel byť splnený.

O chvíľu mala kráľovná na krovkách biele bodky a maliar len nechápavo hľadel.

„Teraz sme s Janulienkou rovnako krásne, lenže prvý dážď jej ozdobu zmyje a znovu budem najkrajšia iba ja!“ šemotila si spokojne, vracajúc sa do komnaty.

Ale len čo vošla dnu, začula taký smiech, až sa zľakla.

Lienka, ktorá mala službu za zrkadlom totiž teraz už pre istotu vykúkala, aby videla, kedy príde kráľovná, no keď ju zbadala takú bodkovanú, nevedela zadržať smiech.

Nebudete veriť, ale namiesto zlosti sa kráľovná zamyslela. Pocho-pila zrazu, že Janulienka je len kráľovnou karnevalu, ale každá naozajstná lienka musí byť bez bodiek.

Otočila sa a utekala späť za hradným maliarom.

„Okamžite mi tie bodky umy!“ rozkázala.

„To sa nedá veličenstvo. Želali ste si farbu, ktorá sa umyť nedá.“ odpovedal opatrne maliar.

„Tak mi ich zamaľuj na červeno, ako moje kráľovské krovky!“ rozkázala kráľovná.

„To tiež nepôjde,“ nešťastne vysvetľoval maliar. „Neumývateľné farby dokáže urobiť len jazvec zo susedného lesa. A on vyrába len bielu a čiernu farbu. Presne také, ako má jeho kožuch. Iné farby nepozná.“

Kráľovná sa na chvíľu zamyslela, a potom s plačom na krajíčku poprosila:

„Tak tie nešťastné bodky zamaľuj aspoň tou čiernou, nech tak nesvietia do ďaleka!“

Stalo sa. Bodky už neboli biele, ale vidno ich bolo tak či tak.

Darmo sa kráľovná celé dni opaľovala na tom najsilnejšom slnku, aby mala krovky čo najtmavšie, bodky bolo vidieť stále.

Ostatné lienky sa kráľovnej smiali, nech sa ukázala kdekoľvek.

Smiali sa pravdaže potichu, lebo žiadnemu veličenstvu sa nik nesmie smiať nahlas, nech by bolo akékoľvek smiešne.

Lenže kráľovná o tom aj tak vedela. Najviac ju zlostilo, že si všetko zavinila sama, svojou pýchou.

Jedného dňa sa však zlostiť prestala. Dostala ohromný nápad.

Jazvec zo susedného lesa musel pripraviť veľký kotol čiernej, neumývateľnej farby a hradní trubači do celého lesa vytrúbili kráľovský rozkaz, aby všetky lienky, ale naozaj úplne všetky, prišli na hradné nádvorie.

Kráľovský maliar potom každej namaľoval na chrbát, tak, ako kedysi kráľovnej, sedem čiernych bodiek.

To vám bola práca! Maliar nestačil maľovať a jazvec nestačil vyrábať čiernu, neumývateľnú farbu.

Maliar zakrátko nevedel už nakresliť ani štvorec, ani trojuholník, dokázal len bodky.

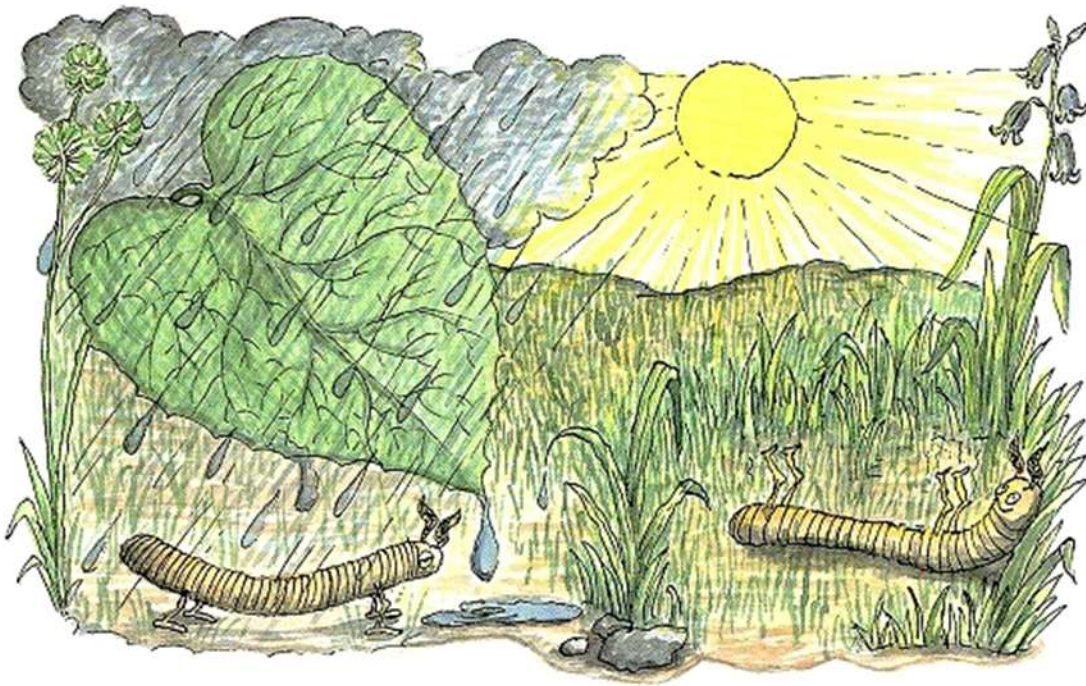
Jedného dňa mali napokon bodky na chrbte všetky lienky.

Najprv sa smiala jedna druhej a tá zas tretej, proste každá každej. Ale po čase sa im táto nezvyklá ozdoba zapáčila, hlavne keď sa dozvedeli, že im mnoho iných chrobáčikov aj závidí.

Dnes už bez bodiek nenájdete jedinú lienku. A ja som rád, lebo aj mne sa takto páčia omnoho viac.

Naozaj!

Prečo majú stonožky sto nôh

Dnešné stonožky boli kedysi dávno úplne obyčajné štvornožky. Mali štyri nohy tak ako mnoho iných zvierat. Všetko sa začalo jedného daždivého jesenného dňa.

Z oblohy padali velikánske dažďové kvapky a nebol to veru už teplý, letný dážďik, ale chladný, jesenný dážď.

Štvornožka Žofka sa schovávala pod veľkým listom lopúchu, prestupovala z nohy na nohu, lebo pre jej bosé nohy bola už zem chladná, a mračila sa na celý svet.

Napokon však predsa len dážď ustal, ba dokonca vyšlo aj slniečko.

Žofka vyšla zo svojho úkrytu, ľahla si na chrbát a svoje uzímené nohy vystrela proti teplým slnečným lúčom. Keď sa trochu zohriala pobrala sa radšej domov, aby ju nezastihol ďalší dážď, keby sa jesenná obloha znovu rozhodla pršať. Ale mračiť sa Žofka neprestala. Práve naopak, mračila sa stále viac.

„Ľuďom je dobre, tí majú topánky,“ hundrala si popod nos, „ale kde zobrať také malé topánky, aké potrebuje štvornožka?!“

A ako tak v zamyslení nedávala pozor vošla rovno do kaluže.

„Ešte aj toto!“ hnevala sa stojac po kolená zaborená do blata na dne kaluže. Vyšla z kaluže a nešťastne pozerala na svoje blatové „čížmy“. Zrazu sa však prestala mračiť. „Nemôžu byť topánky, tak budú teplé ponožky!“

Hneď sa aj vybrala za pavučicou Etelou, ktorú vídávala občas sedieť na konári pred domčekom a pliesť čiapky i šále pre svoje deti pavúčence. A Etela jej prosbu neodmietla.

U pavúka Teodora nakúpili farebné vlákna, ihlice urobili z ihličia smreka a Žofka sa mohla začať učiť.

Netrvalo dlho a štvornožka Žofka uplietla svoju prvú ponožku.

Nebolo v tej chvíli na svete šťastnejšej štvornožky.

O pár dní si uplietla aj zvyšné ponožky, a potom už len pyšne chodila po lese, aby jej závidelo čo najviac kamarátiek štvornožiek.

A tie veru závideli čo im sily stačili. Napokon sa rozhodli nenechať to len tak.

Pavučica Etela celé dni nerobila nič iné, len učila štvornožky pliesť a pavúk Teodor predal za pár dní všetky vlákna, ktoré stačil cez leto vyrobiť.

O nejaký čas nebolo v celom lese jedinej štvornožky, ktorá by chodila bosá.

Žofka bola pravdaže mrzutá, lebo jej už nemal kto závidieť, a tak radšej sedávala doma a mračila sa z okna.

Prišla zima. Les i lúku pokrýl sneh a na neďaleký kopec začali chodiť sánkári a lyžiari.

Štvornožka Žofka ich pozorovala deň čo deň a nezávidela im sane ani lyže, ale tie pestrofarebné čiapky, šále a rukavice. Aspoň jednu takú farebnú čiapku získať, to by boli ponožky; také by nemal nikto v celom lese, a možno ani na celom svete, a možno ani... ani nikde.

Napokon sa Žofka predsa len dočkala.

Na kopec už začal sadať večer.

Takmer všetci sánkari a lyžiari už odišli domov, a vtedy jednému oneskorenému lyžiarovi, v plnej rýchlosti, spadla z hlavy presne taká pestrofarebná čiapka o akej Žofka snívala.

Keďže to bol lyžiar začiatočník, nevedel ešte zastaviť, a tak sa len bezmocne obzeral za svojou teplou vlnenou čiapkou s veľkým gongolcom, a pritom sa viezol ďalej až sa stratil kdesi pod kopcom.

Štvornožka Žofka sa s čapicou trápila skoro celú noc kým ju dotiahla do svojho domčeka, no od radosti ani nebola unavená.

Niekoľko dní rozoberala čiapku na nitky a robila z nich farebné kľbká.

Keď už boli kľbká po celom domčeku, sadla si a pletla a pletla a pletla a pletla a pletla a pletla a pletla a pletla a pletla a pletla a pletla a pletla a pletla a pletla a pletla...

Kľbká sa menili na ponožky modré, červené, žlté, pásikavé, bodkové, štvorčekové, bez pásikov, bez bodiek i bez štvorčekov.

Keď už končila zima a prichádzala jar, bola Žofka so svojou prácou hotová.

Všetky kľbká boli zmenené na ponožky a nadšená štvornožka Žofka nevedela zrazu, ktoré si skôr obuť. Keď sa konečne rozhodla pre jedny, stačilo sa obzrieť po domčeku a chcela úplne iné.

„Môť si tak obuť všetky naraz! Bola by som jediná štvornožka na svete, lebo všetky ostatné by praskli od závesti,“ prehrabávala sa zasnene v ponožkách.

Zrazu si spomenula, že keď bola ešte malá, rozprávala jej mama často rozprávku o čarovnej zlatej rybke, a Žofka nečakala ani chvíľu.

Rozbehla sa k lesnému jazierku a už z diaľky kričala na zlatú rybku.

Dlho sa nič nedialo, no keď si raz Žofka zoberie niečo do hlavy...

Vykrikovala, hádzala do vody kamienky až napokon naozaj z vody vykukla rozospatá, staručká, zlatá rybka a hovorí:

„Štvornožka jedna protivná... teda... milá; ak ma necháš spať, splním ti tri želania.“

„Stačí ak mi splníš jediné želanie, a už ťa nebudem nikdy otravovať,“ odpovedala Žofka a pošepkala svoje želanie zlatej rybke do toho, čo majú ryby na hlave namiesto uší.

Zlatá rybka síce od prekvapenia zalapala po vode, no čo už raz sľúbila, musela splniť. A tak sa zabľýskalo, zahrnelo a zo štvornožky Žofky bola zrazu prvá stonožka na svete.

Ani neviem, či stihla poďakovať ako sa ponáhľala domov.

Obula si všetky svoje ponožky a hneď sa vybrala na prechádzku po lese.

Sotva si viete predstaviť čo sa dialo keď ju zbadali ostatné štvornožky, ale poradím vám; nehľadajte už radšej zlatú rybku, lebo by to s vami nemuselo dobre skončiť. Zlatá rybka dnes už nevie vyčarovať nič iné len sto nôh.

Ak sa vám niekedy v lese alebo na lúke stratí čiapka, či farebný šál, tak sa nečudujte, veď ste si určite všimli, že sú ešte stonožky, ktoré nemajú ponožky.

Naozaj!

Koniec